

ŠOLA: OŠ ANTONA ŠIBELJA-STJENKA KOMEN

Komen 61a, 6223 KOMEN

Telefon: 05 731 89 20

Fax: 05 731 89 21

E-naslov: os.komen@guest.arnes.si

**34. državni festival
TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA**

**Festival naj bo
FESTIVAL TREH GENERACIJ**

KOMEN, šol. leto 2019/2020

januar 2020

Mentorici:

Alenka Kajtna, vzgojiteljica
Dunja Peric, prof. razrednega pouka

Avtorji:

Ema Godnič, Luka Mržek, Tian Švagelj, Stella Kos,
Matic Peric, Natan Krt, Tomaž Fabjan, Maximiljan Žvokelj,
Leia Grmek, Andrej Zega – 6. b
Tian Ravbar, Tilen Čuk – 5. b
Nik Černigoj, Tjaš Čerli, Krištof Kovač, Tjaž Furlan, Gabriel Simčič,
Mihael McCully – 4. b

ZAHVALA

Najprej bi se radi zahvalili vsem, ki so nam pri oblikovanju naloge pomagali na različne načine in po svojih najboljših močeh:

- g. **Marjanu Mržku** za organizacijo pohoda po bližnji okolici vasi Hruševica ter koprivskem, hrušovljanskem in Mržkovem kamnolomu,
- g. **Ivanu Žvoklju** za sodelovanje pri vodenju pohoda in vse znanje o domačem okolju, ki ga je delil z učenci in udeleženci pohoda,
- g. **Severinu Furlanu** iz Kovaštva Furlan za predstavitev domače obrti – kovaštva in prikaz ter razlago delovanja strojev v kovaštvu,
- ge. **Jasni Majdi Peršolja**, avtorici Kraškokriških pravc, za predstavitev svoje knjige, in ge. **Tanji Samec**, ilustratoriki knjige, za predstavitev pravce s kamišibajem,
- ge. **Ani Valečič** za izvedbo ur računalništva za none in nonote,
- ge. **Nives Zega** in ge. **Jožici Kokoravec** za kuhanje in peko z nami,
- staršem za sodelovanje pri realizaciji pohoda med kamnolomi in izvedbi delavnice izdelave mozaikov.

Hvala tudi direktorici Javnega zavoda Kras, ge. **Poloni Abram**, ki nas je povabila k sodelovanju na novembrskem martinovanju v Štanjelu in nam koristno svetovala glede naše ponudbe, ter ge. **Sari Baša** iz TIC-a v Štanjelu za predstavitev festivalov na Krasu in v okolici.

Zahvala je namenjena tudi vsem ostalim, ki so bili ali bodo kakorkoli vključeni v izdelavo naloge in njeno izvedbo, in sicer sodelavkam ter sodelavcu z OŠ Komen:

- ge. **Ireni Rustja** za lektoriranje naloge,
- ge. **Tanji Samec** za sodelovanje pri ilustraciji pravc za kamišibaje,
- g. **Evgenu Subanu**, hišniku, za tehnično pomoč.

Zahvala gre nenazadnje tudi ravnateljici ge. **Nives Cek**, ki je podprla našo idejo za turistični proizvod in nas spodbujala v procesu nastajanja raziskovalne naloge.

POVZETEK

S kom najraje preživljamo svoj prosti čas, ustvarjamo, se zabavamo?

Najpogostejši odgovor je, da to delamo s svojimi bližnjimi, pa naj bosta to mama ali oče, nona in nono ali prijatelji. Radi smo z nekom, ki nam veliko pomeni, ga imamo radi, se z njim razumemo. Ker pa naše obveznosti v šoli in službe staršev skupaj preživet čas zelo skrajšajo, smo se odločili, da je naš festival namenjen prav našim najbližjim.

Naš turistični produkt je festival treh generacij, ki zajema aktivnosti, v katerih svoje spretnosti, znanje in doživetja pridobivajo vse generacije, tako da je enkrat v ospredju generacija starejših, naših nonotov in non, drugič staršev, nenazadnje pa tudi nas, otrok.

Dogodki festivala so del skupnega doživetja, kjer vsakdo pridobiva na vzdrževanju in negi medsebojnih odnosov, pridobiva izkušnje, znanje ter je hkrati v sproščeni družbi tistih, ki mu veliko pomenijo in jih ima rad.

Festival vključuje sproščen pohod med kamnolomi z elementi zgodovine in značilnostmi Krasa, pečenje kruha, umetniško ustvarjanje z oblikovanjem mozaika, ure učenja uporabe telefona in računalnika ter spoznavanje kraških legend, pravc s predstavo kamišibajev.

KLJUČNE BESEDE:

festival, starejša generacija, prireditev, mozaik, kamnolom, kamišibaj

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	8
2. ZBIRANJE IDEJ O FESTIVALU	9
2.1 Nizanje idej	9
2.2 Kaj je festival?	9
2.3 Podatki o festivalih, ki potekajo na Krasu	9
2.4 O čem naj bo naš festival?	11
3. FESTIVAL TREH GENERACIJ	12
3.1 Čemu Festival treh generacij?	12
3.2 Predstavitev festivala	12
3.3 Potek Festivala treh generacij	13
3.3.1 Vsak je pomemben – delavnica oblikovanja mozaikov	13
3.3.2 Koraki med kamni – pohod med kamnolomi in po kraški gmajni	15
3.3.3 Ko zadiši po dobrem – delavnica kuhe in peke	18
3.3.4 V koraku s časom – učne ure uporabe telefona in računalnika	19
3.3.5 Sprehod skozi čas – legende v slikah (priređitev)	21
3.4 Komu je namenjen Festival treh generacij?	22
3.5 Kje dobimo informacije o festivalu?	23
3.6 Kako poravnate stroške udeležbe na festivalu?	23
3.7 Kdaj je festival organiziran?	23
3.8 Kaj potrebujete za udeležbo na dogodkih festivala?	23
4. STROŠKI IN MATERIAL	24
5. PROMOCIJA FESTIVALA TREH GENERACIJ	26
6. PREDSTAVITEV FESTIVALA TREH GENERACIJ NA TURISTIČNI TRŽNICI	26
7. ZAKLJUČEK	28
8. VIRI IN LITERATURA	29
9. PRILOGE	30
Priloga 1: Obisk TIC-a in Javnega zavoda Kras v Štanjelu	30
1.1 Izjava o sodelovanju s TIC-em Štanjel	30
1.2 Izjava o sodelovanju z Javnim zavodom Kras	31
1.3 Izjave o sodelovanju z lokalnimi ponudniki	32
Priloga 2: Časovni potek festivala in zadolžitve	40
2.1 Časovni potek, dejavnosti in zadolžitve – Vsak je pomemben	40
2.2 Časovni potek, dejavnosti in zadolžitve – Koraki med kamni	41

2.3 Časovni potek, dejavnosti in zadolžitve – Ko zadiši po dobrem	42
2.4 Časovni potek, dejavnosti in zadolžitve – V koraku s časom	43
2.5 Časovni potek, dejavnosti in zadolžitve – Predstava za starejše občane	44
Priloga 3: Vsak je pomemben	45
3.1 Načrtovanje in izvedba delavnice izdelave mozaikov	45
3.2 Izjave udeležencev delavnic	48
Priloga 4: Koraki med kamni	50
4.1 Načrtovanje dejavnosti	50
4.2 Izvedba pohoda med kamnolomi in po kraški gmajni	51
4.3 Izjave udeležencev pohoda	54
4.4 Zahvala izvajalcu pohoda med kamnolomi in nonotu	57
4.5 Izjava o sodelovanju pri organizaciji pohoda med kamnolomi	58
Priloga 5: Ko zadiši po dobrem	59
5.1 Načrtovanje in izvedba delavnice kuhe in peke	59
5.2 Zahvala nonama za sodelovanje	62
5.3 Vtisi s skupne peke in kuhe	63
5.4 Izvedba delavnice peke kruha	65
5.5 Izvedba delavnice šivanja trajnostnih vrečk	65
5.6 Izjava o sodelovanju šole	67
Priloga 6: Učne ure uporabe telefona in računalnika	67
6.1 Načrtovanje in izvedba delavnice	67
6.2 Izjave udeležencev, vtisi	69
6.3 Zahvala s priznanjem	74
6.4 Izjava mentorice o pripravi učnih ur	75
Priloga 7: Prireditve za starejše občane	76
7.1 Načrtovanje prireditve za starejše občane	76
7.2 Obisk avtorice in ilustratorke Kraškokriških pravic na šoli	76
7.3 Vtisi otrok po predstavitvi knjige	79
7.4 Izbira in ilustracija pravic za kamišibaj	80
7.5 Vabila in izvedba prireditve	84
7.6 Obdarovanje in pogostitev	86
7.7 Izjava o organizaciji prireditve	88
Priloga 8: Zgibanka za Festival treh generacij	89

KAZALO SLIK

Slika 1: Viharjenje možganov	9
Slika 2: Zgibanke festivalov, ki potekajo na Krasu	10
Slika 3: Iskanje teme za festival	11
Slika 4: Dejavnosti festivala.....	11
Slika 5: Logotip Festivala treh generacij.....	11
Slika 6: Delavnica izdelave mozaika.....	14
Slika 7: Zaključen mozaik.....	14
Slika 8: Lega kraške vasi Hruševica.....	15
Slika 9: Zbirno mesto – vaški dom.....	15
Slika 10: Med vinogradi	16
Slika 11: Spodmol pri Koprivi	16
Slika 12: Koprivski kamnolom	16
Slika 13: Jama Pipanca.....	17
Slika 14: Pastirska hiška.....	17
Slika 15: Sestavine za peko kruha.....	18
Slika 16: Štručke s semeni in ocvirki	18
Slika 17: Učne ure uporabe telefona in računalnika.....	20
Slika 18: Prireditev	21
Slika 19: Detajl nastopa s kamišibajem – Kako so Kraševci ostali brez vode.....	21
Slika 20: Detajl pripovedovanja pravce	22
Slika 21: Skica turistične točke	26
Slika 22: Izdelava dinozavra za turistično točko.....	27
Slika 23: Promocijski material (DVD in zgibanka)	27

Opomba: Slike so last šolskega arhiva.

KAZALO TABEL

<i>Tabela 1: Odhodki za festival</i>	<i>24</i>
<i>Tabela 2: Odhodki za promocijo na tržnici</i>	<i>25</i>
<i>Tabela 3: Prihodki in oblikovanje cen.....</i>	<i>25</i>

1. UVOD

Festival treh generacij je razširjena družinska ponudba, ki zajema pet različnih dogodkov, namenjenih skupnemu preživljanju prostega časa, druženju in učenju drug od drugega.

Dogodki predstavljajo bistvene naravne značilnosti kraške pokrajine, arhitekturo, kulturno in zgodovinsko dediščino, ki jih spoznamo na pohodu, legende s Krasa, ki bodo predstavljene na prireditvi za starejše, ter poudarjajo ustvarjalni vidik ob oblikovanju mozaika in ilustracijah kraških legend, obenem pa na delavnici peke kruha ponujajo domače kraške dobrote.

Obiskovalec festivala ali posameznega dogodka ima možnost doživeti Kras v naravnem okolju in ob ustnem izročilu, se seznaniti s tehniko izdelave mozaika, ki nam ni tako blizu, ter se seznaniti s peko kruha ali utrditi to veščino, kar nam je zaradi časovne preobremenjenosti vedno bolj tuja in toni v pozabo.

Dogodki so organizirani tako, da se pri dejavnostih prepletajo močna področja generacij (spretnosti, veščine, znanje) in da znanje prehaja med njimi na zanimiv, aktiven, sproščen in zabaven način.

2. ZBIRANJE IDEJ O FESTIVALU

2.1 Nizanje idej

Z učenci smo na prvem srečanju viharili možgane in zbirali ideje, kaj sploh je festival. Beseda nam je bila blizu in hkrati nismo bili prepričani o njenem pomenu.

Slika 1: Viharjenje možganov

2.2 Kaj je festival?

Učenci so pod besedo festival nanizali besede prireditev, srečanje, tržnica, sejem ... Želeli pa smo dobiti podatek, kaj festival je, zato smo obiskali TIC in tam prosili za razlago.

Povedali so nam, da je festival javna, vsakoletna prireditev, kulturni dogodek, ki lahko traja več dni. Gre lahko za praznovanje, prireditev v spomin na nek dogodek z nastopi, koncerti, ponudbo stojnic, organizacijo delavnic ...

Predstavili so nam tudi festivale, ki se v Štanjelu in bližnji okolici že odvijajo in so znani tudi širši javnosti. Turistična ponudba dogajanj na Krasu ponuja kar nekaj že znanih in tradicionalnih festivalov.

2.3 Podatki o festivalih, ki potekajo na Krasu

Ob obisku TIC-a v Štanjelu smo izvedeli, katere festivale lahko obišejo turisti, ki jih pot zanese na Kras, in kateri so najbolj obiskani.

Na Krasu se že nekaj let odvija Festival kraška gmajna, ki je iz dveh sklopov, jesenskega in spomladanskega. Ta festival je zaradi številnih dogodkov in različnih lokacij najbolj obiskan. Festival kraška gmajna nudi obiskovalcem doživetje naravne in kulturne dediščine, rastlinskega in živalskega sveta gmajne.

Vrsto let poteka tudi literarni festival Vilenica. Letos je bil že štiriintrideseti. To je mednarodno srečanje evropskih pesnikov, pisateljev, esejistov in dramatikov. Poteka

v prvi polovici septembra, vključuje pa številne literarno-kulturne dogodke: okrogle mize, literarna branja, knjižni sejem, predstavitve književnosti in književnih publikacij. Festival sivke v Volčjem Gradu je letos potekal že deseto leto. Obiskovalci festivala se lahko preizkusijo v ročni žetvi sivke s srpi ali škarjami, pletenju venčkov in šopkov. Seznanijo se lahko z različnimi načini predelave sivke in se udeležijo številnih delavnic, na primer delavnice za izdelavo mila, naravnih čistil in balzamov. V bližnji Pliskovici poteka meseca maja znan Festival kamna. Posvečen je kamnoseštvu in kamnarstvu. Obiskovalci si lahko ogledajo razstavo kamnoseških izdelkov na prostem, prikaz obdelovanja kamna, sodelujejo na delavnicah, se udeležijo strokovnih predavanj, rekreativnih in kulturnih dejavnosti.

Novost na Krasu je festivali Gledanica, ki se posveča prazgodovinskim gradiščem in etnobotaniki med Krasom in Kvarnerjem. Kamišibaj gledališče je festival, ki je edinstvena oblika pripovedovanja zgodb ob slikah, ki so vložene v majhen lesen oder, imenovan butaj. Ta posebna vrsta gledališča, ki gledalcu omogoča bližino in vključenost v dogajanje, je vse bolj priljubljen način pripovedovanja legend, zgodb. Brkinska sadna cesta je festival, ki ponuja obiskovalcem sprehod po brkinskih sadovnjakih in uživanje v kulinarčnih dobrotah iz lokalno pridelanega sadja. Obisk teh festivalov je bil zaradi ene lokacije in specifične ponudbe pričakovano slabši.

Slika 2: Zgibanke festivalov, ki potekajo na Krasu

2.4 O čem naj bo naš festival?

Na list so učenci zapisali predloge, o čem naj bi bil festival. Idej je bilo kar nekaj, a po pogovoru smo prišli do zaključka, da lahko pod naslov Festival treh generacij spravimo značilno kraško pokrajino s kraškimi rastlinami, hrano in pijačo – pršut in teran, prireditve, kraške izdelke, druženje, kamen in umetnost.

Slika 3: Iskanje teme za festival

Ideja nam je bila všeč in odločili smo se, da pripravimo večdnevni festival, na katerem bo vsaka generacija dobila nekaj zase in dala del sebe drugim.

Slika 4: Dejavnosti festivala

Festival treh generacij smo želeli predstavljati s svojim logotipom, zato je vsak oblikoval svojega. Sledila je izbira tistega, ki se nam je zdel najboljši.

Logotip naj bi predstavljal značilnost posameznega življenjskega obdobja in hkrati povezanost družinskih članov, veselje biti skupaj in druženje.

Izbrali smo Matičev logotip z nonotom v vinogradu, očetom, ki telefonira v avtomobilu, in veselim dečkom, ki je zmagal v računalniški igrici.

Za vsako obdobje današnjega časa smo želeli prikazati svojo lastnost – skromnost, delavnost in veselje, radoživost.

Slika 5: Logotip Festivala treh generacij

3. FESTIVAL TREH GENERACIJ

3.1 Čemu Festival treh generacij?

Izhajali smo iz dejstva, da naš turistični proizvod, Festival treh generacij, zaobjame osebe, ki so nam blizu, jih imamo radi in so med seboj najbolj povezane, ne le kot sorodniki in družinski člani, ampak kot prenašalci znanja, védenja, druženja, ne le po potrebi, ampak za zabavo, v veselje.

Naš festival omogoča spoznavanje in doživljanje življenjskih obdobij in njihovih spretnosti in znanj na malo drugačen način, enkrat s poudarkom na otroštvu, drugič na obdobju starejših in nenazadnje na dobi starševstva.

Starejši generaciji ponuja popotovanje v sodobnost in novosti današnjega časa (uporaba telefona in računalnika), generaciji staršev čas za umetniško ustvarjanje (mozaik in kuha ali peka), otrokom pa čas za sprehod v preteklost, med legende, in čas za učenje spretnosti, ki starejšim niso tuje (zgodovina in življenje nekoč, spretnost kuhe in peke, pripovedovanje pravc ...).

V turističnem proizvodu smo uspeli vsaki generaciji ponuditi nekaj, poiskati močne točke generacij, ki združujejo prijetno s koristnim. Poleg pohoda v naravi udeleženci spoznajo kraško pokrajino s svojo živo (rastlinstvo kraške gmajne) in neživo (pastirske hiške, suhi zid, kamnolom) naravo ter načine, kako jo ohranjati »zeleno«. Seznanijo se z značajem Kraševcev, njihovim jezikom, načinom življenja nekoč, uriyo veščine oblikovanja mozaika ter kuho in peko.

3.2 Predstavitev festivala

Festival treh generacij je večdnevni festival, ki obsega pet dogodkov. Vsak dogodek na festivalu je primeren za vse generacije. Le-ti so razdeljeni tako, da zajemajo različna področja, ki predstavljajo Kras, njegove značilnosti in Kraševce.

Dogodki festivala:

VSAK JE POMEMBEN – Umetniško ustvarjanje (delavnica oblikovanja mozaikov)

KORAKI MED KAMNI – Pohod med kamnolomi in kraško gmajno

KO ZADIŠI PO DOBREM – Kuhinja povezuje generacije (delavnica kuhe in peke)

V KORAKU S ČASOM – Učne ure uporabe telefona in računalnika

SPREHOD SKOZI ČAS – Legende v slikah (prireditev)

Opomba:

Ponudbo Festivala treh generacij, prireditvev Sprehod skozi čas, bi lahko popestrili s stojnicami lokalnih ponudnikov, ki smo jih spoznali 9. 11. 2019, ko smo sodelovali na prazniku vina v Štanjelu. Ti so s podpisom izjave o sodelovanju na našem festivalu (priloga št. 1) privolili v sodelovanje pri organizaciji festivala.

3.3 Potek Festivala treh generacij

3.3.1 Vsak je pomemben – delavnica oblikovanja mozaikov

Izvajalec delavnice mozaikov:	OŠ Komen, podružnica Štanjel
Kontaktne podatki:	Štanjel 75, 6222 Štanjel 05 769 01 56
Čas trajanja:	3 ure
Material in orodje:	Ves potreben material dobijo udeleženci pri izvajalcu.
Priporočila:	Klešče, rokavice, zaščitna očala, udobna oblačila si udeleženci priskrbijo sami.
Cena:	3 €
Drugo:	Piškote in čaj priskrbi gostitelj.

Predhodno prijavljene udeležence na delavnico pred šolo pričaka Luka ter jim predstavi mozaike, ki smo jih izdelali v lanskem šolskem letu. Po ogledu le-teh jih povabi v avlo, kjer so Tian Š., Natan, Andrej in Tomaž že pripravili prostor za delavnico.

Obiskovalce v avli pozdravita Ema in Leia ter jim predstavita dejavnost.

Nik in Gabriel predstavita ustvarjalcem pripravljen material: ploščice različnih barv, klešče, lepilo za lepljenje ploščic, mrežo, najlon in papir, rokavice.

Tjaž oblikovalce seznanja s postopkom, ki nas pripelje do končnega izdelka.

Mizo zaščitimo z najlon podlago, da bo potem čiščenje miz lažje. Nanjo položimo list ustreznih dimenzij z motivom. Motiv prekrijemo s prozornim najlonom in nanj položimo gradbeno mrežo. Nanjo bomo kasneje lepili koščke ploščic. Pri tem je pomembno, da se ploščice med seboj ne dotikajo. Pomembno je tudi nanašanje

ustrezne količine lepila. Ustvarjalci morajo biti pozorni, da fuge med koščki niso prevelike in da je rob motiva raven.

Stella in Mihael nato povabita prisotne k risanju motiva na pripravljen list papirja (177 X 23 cm). Svetujeta jim izbiro motiva, ki je podolgovate oblike, torej v skladu z razpoložljivim prostorom za ustvarjanje. Obiskovalcem je na razpolago tudi računalnik, kjer si lahko izberejo motiv oz. si z njim pomagajo pri risanju.

Pred začetkom dela Tian R. preveri, ali so ustvarjalci ustrezno položili sloje: zaščitna folija za mizo, list z motivom, prozoren najlon in mreža. Sledi tudi razlaga uporabe rokavic.

Umetniško ustvarjanje se lahko prične.
Delavnica traja približno 3 ure.

Slika 6: Delavnica izdelave mozaika

Tilen ob koncu izdelave pove, da mozaik s tem še ni zaključen. Le-ta gre na sušenje.

Slika 7: Zaključen mozaik

Kasneje je potrebno s ploščic odstraniti odvečno posušeno lepilo. Pripravljen mozaik nato hišnik umesti na steber, in sicer ga prilepi med okvirje iz plastičnih letvic. Sledi še fugiranje.

Matic se prisotnim zahvali za udeležbo, jih povabi na kratko druženje ob piškotih in čaju. Hkrati jih povabi, naj si pred prireditvijo Sprehod skozi čas (dogodek festivala 13. decembra 2020) ogledajo svoje mozaike.

Po delavnici Tjaš in Krištof poskrbita, da je avla pospravljena in odvečen material ustrezno skladiščen.

Opomba:

Časovni potek delavnice oblikovanja mozaika z zadolžitvami je predstavljen v prilogi št. 2. Načrtovanje, potek in izvedba dela so opisani in slikovno predstavljeni v prilogi št. 3.

Delavnico izdelave mozaikov smo z učenci in starši 5. razreda predhodno poskusno izvedli v oktobru (11. 10. 2019).

3.3.2 Koraki med kamni – pohod med kamnolomi in po kraški gmajni

Izvajalec:	Marjan Mržek
Kontaktne podatki:	Marjan Mržek Hruševica 12, 6222 Štanjel 041 318 924
Kraj izvedbe:	Hruševica (zbirno mesto), okolica vasi, Kopriva
Čas trajanja:	4 ure
Priporočila:	primerna obutev in oblačila za hojo po gmajni in kolovozih, nahrbtnik s pijačo in prigrizki
Cena:	3 €
Drugo:	Čaj priskrbi gostitelj.

Slika 8: Lega kraške vasi Hruševica

Na zbirnem mestu (pred vaškim domom) v Hruševici nas pričakata vodji pohoda gospod Marjan Mržek in gospod Ivan Žvokelj. Z njima so Maximiljan, Luka, Natan, Tomaž, Matic in Andrej.

Slika 9: Zbirno mesto - vaški dom

Matic pozdravi udeležence in sodelujočim predstavi gospoda Mržka in gospoda Žvoklja. V grobem predstavi tudi pot, po kateri bo potekal pohod. Le-ta je dolga približno 10 km in po zahtevnosti nenaporna za pohodnike. Potem preda besedo Maximiljanu, ki predstavi vas Hruševico.

Hruševica je srednje velika gručasta vas na vzhodni strani Komenskega Krasa, ki se razprostira med vasema Štanjel in Tupelče. Hruševica je bila po podatkih del poselitve manjšega gradišča – Debele griže. Včasih so se vaščani ukvarjali z

lomljenjem temno sivega marmorja v kamnolomu. V vasi je manjša cerkev s kamnitim baročnim oltarjem iz 18. stoletja, ki je posvečena sv. Jožefu.

Gospod Marjan Mržek prevzame vodenje in nas popelje po glavni cesti proti Tupelčam in med vinogradi do Mržkove jave.

Slika 10: Med vinogradi

Med potjo udeležence opozarja na rastline – brin, ruj, šetraj ... Ker pa je tudi lovec, našo pozornost usmerja tudi na živali, njihove sledi, prebivališča (lisičina).

Pot nadaljujemo približno 20 minut do cca. 3 km oddaljenega hrušovljanskega kamnoloma, kjer nam pove tudi zgodovinske podatke, opozarja na sečnjo borovcev, suhi zid, njegovo gradnjo, namen le-te.

Tu imamo možnost 15-minutnega postanka in prigrizka.

Pot se potem vije 3 km med borovim gozdom in kolovozi, kraško gmajno v smeri jug, proti vasi Kobdilj oz. dlje proti Koprivi.

Na poti proti največjemu koprivskemu kamnolomu sledi kratek postanek pri spodmolu.

Obiskovalci imajo možnost ogleda, če se previdno spustijo po strmeh pobočju do dna. Ob spodmolu Natan predstavi nastanek le-teh.

Slika 11: Spodmol pri Koprivi

Pot se potem nadaljuje približno 10 minut čez kraško gmajno, teče ob železniški progi Nova Gorica–Sežana in ob kamnitem mostu, ki prečka železniško progo. Tu je naravni spomenik koprivski kamnolom.

Ob kamnolomu nam gospod Marjan in gospod Ivan predstavita njegovo vlogo v preteklosti. Predstavljal je možnost zaposlitve za okoliške vasi ter imel pomembno vlogo v gradbeništvu pri nas in v tujini. (Več v prilogi št. 3.)

Slika 12: Koprivski kamnolom

Od tu pot nadaljujemo do jame Pipanca. Tu gospod Ivan udeležencem predstavi zgodovinski pomen kraške jame. (Več v prilogi št. 3.)

Slika 13: Jama Pipanca

V nadaljevanju na poti naletimo na pastirsko hišico, ki je zelo dobro ohranjena in je pastirjem nudila zavetje pred soncem in nevihto. Tu Tomaž predstavi vlogo pastirskih hišic.

Slika 14: Pastirska hiška

Od hišice nadaljujemo pot ob suhih zidovih, pašnikih po kolovozu v smeri proti severu in se po približno pol ure hoje vrnemo v Hruševico na startno mesto.

Tu se Luka udeležencem zahvali za prihod in jih pred slovesom povabi na čaj v vaški dom.

Po zaključku pohoda poskrbimo za urejenost prostora po čajanki in zahvale vodji pohoda.

Opomba:

Pohod smo z učenci, vpisanimi v turistični in fotografski krožek, ter starimi starši predhodno poskusno izvedli v oktobru (24. 10. 2019).

Načrtovanje, potek in izvedba pohoda so opisani in slikovno predstavljeni v prilogi št. 4.

Časovni potek pohoda z zadolžitvami je predstavljen v prilogi št. 2.

3.3.3 Ko zadiši po dobrem – delavnica kuhe in peke

Izvajalec:	OŠ Komen, podružnica Štanjel
Kontaktne podatki:	Alenka Kajtna 05 769 01 56
Kraj izvedbe:	Štanjel 75, 6222 Štanjel
Čas trajanja:	3 ure
Material in orodje:	Sestavine udeleženci dobijo pri izvajalcu.
Priporočila:	predpasnik
Cena:	3 €

Predhodno prijavljeni udeleženci se zberejo v avli, kjer jih pozdravi Ema in predstavi način dela. Cilj delavnice je prenos znanja od starejše generacije na mlajšo ob peki kruha.

Gospa Alenka Kajtna, vodja delavnice, prisotne pozdravi in jih povabi v učilnico 5. razreda, kjer je tudi kuhinja za potrebe gospodinjstva. (V primeru večjega števila udeležencev je na razpolago šolska kuhinja.)

Stella povabi udeležence, naj si nadenejo predpasnike in umijejo roke.

Matic udeležencem predstavi delovni prostor, pripomočke (podlaga, pekač, tehtnica, skleda, vilice) in sestavine (moka, mleko, voda, sol, sladkor, olje, jajce, kvas, mast, dodatki – različna semena, ocvirki).

Slika 15: Sestavine za peko kruha

Udeleženci lahko pripravijo testo po prej pripravljenem receptu. Lahko pa ga, kar je zaželeno, zamesijo po svojem receptu. Sledi mesenje testa.

Čas za vzhajanje je namenjen klepetu in izmenjavi izkušenj udeležencev. K temu jih vzpodbudi Luka, ki udeležencem predstavi šolsko izkušnjo peke.

Po približno 20 minutah vzhajanja testa je čas za oblikovanje štručk. Nik udeležencem predstavi dodatke pri peki kruha. Le-te uporabijo po lastni izbiri.

Vodja peke na željo udeležencev predstavi oblikovanje štručk. Sledi priprava štručk, ponovno vzhajanje ter peka.

Ta vzame približno 30 do 40 minut.

Slika 16: Štručke s semeni in ocvirki

Med peko kruha so udeleženci vabljeni na čaj, ki ga postrežejo Tjaš, Luka in Nik. Med pitjem čaja je čas za pokušino različnih kruhov, ki so jih učenci spekli prejšnji dan, ter oblikovanje trajnostnih vrečk.

Blago in okraske za trajnostne vrečke predstavitava Ema in Leia. Udeleženci si na trajnostne vrečke lahko prišijejo okraske po lastni izbiri.

Po peki kruha se udeleženci zadržijo še toliko časa, da se kruh nekoliko shladi, da ga damo v papirnate vrečke ter vrečko, ki so si jo oblikovali.

Luka se udeležencem peke kruha zahvali za udeležbo in jih pospremi do izhoda.

Opomba:

Peko in kuhanje smo z učenci 5. razreda in nonama predhodno poskusno izvedli v novembru (14. in 15. 11. 2019), peko kruha pa z učenci, vpisanimi v turistični krožek. Časovni potek peke kruha z zadolžitvami je predstavljen v prilogi št. 2.

Načrtovanje, potek in izvedba kuhe in peke so opisani in slikovno predstavljeni v prilogi št. 5.

Prav tako je tam predstavljeno šivanje vrečk za trajno uporabo iz odpadnega blaga.

3.3.4 V koraku s časom – učne ure uporabe telefona in računalnika

Izvajalec:	Ana Valečič
Kontaktne podatki:	Ana Valečič 05 769 01 56
Kraj izvedbe:	Štanjel 75, 6222 Štanjel
Čas trajanja:	2 uri
Priporočila:	prenosni računalnik, telefon in ustrezni priključki za prenos podatkov
Cena:	2 €

Predhodno prijavljene udeležence delavnice bo v avli šole počakal Gabrijel in jih povabil v šolsko knjižnico, kjer jih bodo že čakali pripravljene prenosni računalniki. Tu bo obiskovalcem predstavil mentorico računalniškega krožka, gospo Ano Valečič, in ji predal besedo.

Gospa Ana bo udeležence povabila k računalnikom ter jim predstavila način dela.

Vsak izmed staršev oz. starih staršev bo imel na razpolago svoj prenosnik ter »inštruktorja«.

Ta se bo z njim pogovoril o željah in področjih učenja, ki so:

- prenos fotografij iz telefona na računalnik in oblikovanje datoteke,
- uporaba elektronske pošte,
- naročanje po internetu,
- uporaba bližnjic,
- uporaba slikarja, oblikovanje računalniških vabil s programom WordArt,
- uporaba aplikacije za oblikovanje slikovnih kolažev ...

Slika 17: Učne ure uporabe telefona in računalnika

Po krajšem pogovoru o željah posameznika začnejo inštrukcije o uporabi moderne tehnologije. Učenje poteka v sproščnem vzdušju. Udeleženci delavnice imajo možnost izmenjave mnenj, znanja in prehajanja med učečimi se skupinicami.

Po uri in pol izmenjave znanja, aktivnega sodelovanja med otroki, starši oz. starimi starši mladi inštruktorji svojim »učencem« izročijo priznanja za udeležbo na računalniških uricah (priloga št. 6) in si vzamejo čas za izmenjavo mnenj o takem načinu učenja ter podajanje želja o nadaljnjem poglobljanju znanja.

Po koncu delavnice se Luka poslovijo od prisotnih udeležencev in jih pospremi do izhoda.

Nik, Luka, Tomaž in Natan pospravijo prostor in računalnike.

Opomba:

Učne ure smo z učenci, vpisanimi v turistični krožek in k računalništvu, ter starši in starimi starši predhodno poskusno izvedli v decembru (12. 12. 2019).

Učne ure s tehnologijo današnjega časa so opisane in slikovno predstavljene v prilogi št. 6.

Časovni potek, dejavnosti in zadolžitve dejavnosti V koraku s časom so predstavljene v prilogi št. 2.

3.3.5 Sprehod skozi čas – legende v slikah (prirediv)

Izvajalec:	OŠ Komen, podružnica Štanjel
Kontaktne podatki:	Dunja Peric 05 769 01 56
Kraj izvedbe:	Štanjel 75, 6222 Štanjel
Čas trajanja:	2 uri
Priporočila:	dobra volja in pozorno spremljanje
Cena:	/
Drugo:	Za obdarovanje in pogostitev poskrbi izvajalec.

Predhodna prijava na predstavo ni potrebna.

Pred vašim domom v Štanjelu goste predstave počakata Stella in Nik ter jih pospremita v dvorano.

Gabrijel pozdravi prisotne in jih prepusti nastopajočim na predstavi. Na predstavi se prepletajo individualne in skupinske plesne točke (hiphop, plesna koreografija učencev od 4. do 6. razreda), recitacije na temo non in nonotov (učenci 1., 3. in 5. razreda) ter nastop otroških pevskih zborov – mlajšega in starejšega.

Slika 18: Prireditev

Predstavijo se tudi kraške pravce z ilustracijami in kamišibajem (Škav'nca; Zakaj je dren polomljen; Sveta Marjeta kače pase; Kraševci so ostali brez vode; Kar je nad zemljo, je moje, kar je pod zemljo, je tvoje; Kako je kača kaznovala lenobo).

Slika 19: Detajl nastopa s kamišibajem – Kako so Kraševci ostali brez vode

*Slika 20: Detajl pripovedovanja pravce
Zakaj je dren polomljen*

Predstava se zaključi s skupno pesmijo in izrekanjem zahval in želja ob prehodu v novo leto.

Gabrijel pred slovesom prisotne povabi na klepet s pogostitvijo.

Nik, Krištof, Ema, Leia in Stella poskrbijo, da so udeleženci prireditve postreženi z dobrotami, ki so jih spekli, in jih obdarijo z drobnim darilcem – dišečo vrečko s sivko.

Po prireditvi zadolženi učenci poskrbijo za urejen in pospravljen vaški dom.

Luka in Matic se zahvalita hišniku za pomoč pri ozvočenju in pripravi prostora.

Opomba:

Časovni potek z zadolžitvami za prireditev je v prilogi št. 2.

Priprave na prireditev so z učenci podružnične šole Štanjel potekale v decembru.

Načrtovanje prireditve je opisano in slikovno predstavljeno v prilogi št. 7.

Načrtovano predstavo smo realizirali 20. 12. 2019 v šolski telovadnici.

3.4 Komu je namenjen Festival treh generacij?

Naš festival obsega pet različnih dogodkov, namenjenih družinam in razširjenim družinam, in je primerjen za vse generacije. Njegove dejavnosti se med seboj prepletajo in omogočajo spoznavanje značilnosti Krasa z zgodovinskim pogledom nanj (ustno izročilo z legendami, arhitekturo, sledi vojnih obdobj – jame in življenja nekoč – kamnolomi, pravce, peka kruha) vse do prihodnosti, ko življenje od nas zahteva poznavanje uporabe računalniških programov in obvladovanja sodobnih komunikacijskih veščin. Generacije starih staršev, staršev in otrok so ujete v čas vpliva preteklosti in nujo prihodnosti.

Starostne omejitve za udeležence festivala ni, primeren je za vsakega obiskovalca Krasa, ki želi s svojo družino ali sorodniki preživeti prijetne ure v Štanjelu ter obenem

s hojo razgibati svoje telo, spoznati kraško gmajno in značilnosti kraškega apnenca, tj. kamna, ki je nekoč pomenil preživetje. Primeren je tudi za tiste, ki se želijo naučiti uporabljati moderno tehnologijo ali biti del preteklosti, se prepustiti zgodbam in legendam s Krasa.

3.5 Kje dobimo informacije o festivalu?

Zainteresirani se lahko zglasijo v tajništvu OŠ Komen, pokličejo po telefonu (tel. št.: 05 731 89 20) ali pišejo po elektronski pošti (os.komen@guest.arnes.si).

Potek festivala je predstavljen na zgibanki, ki jo je mogoče dobiti tudi v pisarni TIC-a v Štanjelu.

Za sodelovanje na delavnicah festivala (peka kruha, oblikovanje mozaika, učne ure z računalnikom in telefonom) je potrebna predhodna prijava. Vse potrebne informacije so v zgibanki, ki je v prilogi št. 8.

3.6 Kako poravnate stroške udeležbe na festivalu?

Plačate jih lahko pred izvedbo delavnic. Cene delavnic so navedene na zgibanki o festivalu, le-ta je v prilogi št. 8.

3.7 Kdaj je festival organiziran?

Organizacija festivala je primerna v vseh letnih časih, nekoliko težje je izvedljiv le pohod, druge dejavnosti pa niso vezane na vremenske razmere. Vse dejavnosti lahko potekajo na prostem, le peka ni izvedljiva zunaj.

Festival nameravamo izvesti v novembru in decembru.

3.8 Kaj potrebujete za udeležbo na dogodkih festivala?

Potrebne so le dobra volja, pripravljenost deliti znanje z mlajšimi ali starejšimi od sebe ter želja, da bi bili del raznolike družčine. Za pohod so potrebni primerna udobna obutev in oblačila, saj poteka pot po gmajni in kolovozih, potrebujete pa tudi nahrbtnik z dodatno pijačo in drobnimi prigrizki ter telefon oz. fotoaparata za trenutke, ki jih želite ujeti v objektiv.

Obiskovalci delavnice peke in izdelave mozaika pa se morajo zaradi organizacije delavnice in priprave sestavin prej prijaviti ter s seboj prinesiti priporočene potrebščine, ki so navedene v zgibanki.

4. STROŠKI IN MATERIAL

Materiali, ki jih bomo potrebovali za izvedbo in organizacijo festivala ter turistično tržnico, in stroški, povezani z njimi, so:

Dogodek festivala	Material	Količina	Stroški	Opombe
VSAK JE POMEMBEN (delavnica oblikovanja mozaikov)	ploščice različnih barv lepilo za ploščice rokavice prozoren najlon list ustrezne velikosti zaščitna folija gradbena mreža (1 cm × 1 cm) fugirna masa lepilo za ploščice	neomejena 9 kom 200 kom 9 × 200 × 40 cm 9 × 177 × 23 cm 18 kom 9 × 177 × 23 cm 177 × 23 cm 5 kom	podarjene 9 × 11 € 5 € 10 € odpaden pis. papir 3 € 5 € 9 × 11 € 5 × 16 €	
KORAKI MED KAMNI (pohod med kamnolomi in kraško gmajno)	čaj skodelice	50 kom 50 kom	4 €	
KO ZADIŠI PO DOBREM (delavnica peke)	sestavine za kruh (moka, mleko, kvas, olje, sol, sladkor, dodatki) čaj skodelice	dvojna količina 50 kom 50 kom	4 € 4 €	
V KORAKU S ČASOM (učne ure uporabe telefona in računalnika)	prenosni računalniki polnilci razdelilci kablji za prenos podatkov	12 kom 12 kom 3 kom	izposoja	
SPREHOD SKOZI ČAS (prireditev za starejše)	čaj skodelice	150 kom 150 kom	12 €	

Tabela 1: Odhodki za festival

ODHODKI ZA PROMOCIJO NA TURISTIČNI TRŽNICI

Material	Količina	Stroški	Opombe
folija za plastificiranje	50 kom	7 €	
zemljevid vasi s turistični ponudbo (bel papir A4)	200 kom	1,5 €	promocijski material TIC
beli listi A4	200 kom	2 €	
barvni tisk zgibanke	200 kom	10 €	
karton za izdelavo stojnice	15 kom (120 × 80 cm)	/	odpadni material

Tabela 2: Odhodki za promocijo na tržnici

PRIHODKI, REZERVACIJE IN OBLIKOVANJE CENE

Ponudba Festivala treh generacij	VSAK JE POMEMBEN Delavnica oblikovanja mozaikov	potrebna predhodna prijava	3 €
	KORAKI MED KAMNI Pohod med kamnolomi in po kraški gmajni	predhodna prijava ni potrebna	3 €
	KO ZADIŠI PO DOBREM Delavnica peke kruha	potrebna predhodna prijava	3 €
	V KORAKU S ČASOM Učne ure uporabe telefona in računalnika	potrebna predhodna prijava	2 €
	SPREHOD SKOZI ČAS Prireditev za starejše	potrebna predhodna prijava	/
Skupna cena festivala			11 €

Tabela 3: Prihodki in oblikovanje cen

5. PROMOCIJA FESTIVALA TREH GENERACIJ

 <p>Spletna stran Osnovne šole Komen</p> <ul style="list-style-type: none">• novica o kraju in datumu turistične tržnice• povezava na turistično nalogo• obvestilo o izvedbi festivala	 <p>Spletna stran Občine Komen</p> <ul style="list-style-type: none">• novica o uspešnosti naše turistične naloge v projektu Turizmu pomaga lastna glava• povezava na turistično nalogo
 <p>Javni zavod Kras in pisarna TIC-a v Štanjelu</p> <ul style="list-style-type: none">• promocijski material	 <p>Glasilo Občine Komen</p> <ul style="list-style-type: none">• objava v občinskem glasilu Burja

6. PREDSTAVITEV FESTIVALA TREH GENERACIJ NA TURISTIČNI TRŽNICI

Festival bomo predstavili na turistični tržnici s postavitvijo turistične točke, ki zajema predstavitev v času – preteklost, sedanost in prihodnost.

Turistična točka bo oblikovana tako, da bo na sredini miza, na levi bo dinozaver, na desni robot. Vmes bodo za mizo sedeli otroci, ki bodo predstavljali tri generacije. S tako predstavitvijo smo želeli poudariti vidik sedanosti, pomembnost ljudi v času, obenem pa vpetost med vplive preteklosti in prihodnosti.

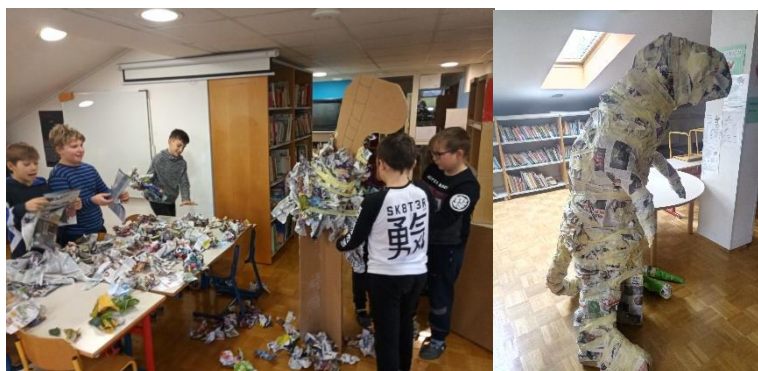
Slika 21: Skica turistične točke

Predstavitev na mizi bo tridelna: en del bo predstavljal starejšo generacijo (knjiga o pravcah, legendah s Krasa s starim orodjem

in pripomočki ter domačim kruhom), drugi bo predstavljal generacijo staršev (mozaik in moderna tehnologija – računalnik kot nujen pripomoček v službi), tretji pa bo predstavljal generacijo otrok, ki je vpeta med kocke, ki se jih da sprogramirati, in kamišibaj (novejši pristop k zgodbam iz obdobja babic in dedkov).

Učenci, ki bodo predstavljali tri generacije, bodo oblečeni v ustrezna oblačila:

- Natan – dedek – siva lasulja, očala, karirasta srajca s suknjičem,
- Nik – oče – bela srajca, kravata, aktovka, računalnik,
- Luka – otrok – pisana majica, slušalke, tablica, rolka, kocke, robot na daljinca,
- Andrej – otrok – pisana majica, kamišibaj.

Slika 22: Izdelava dinosavra za turistično točko

Na turistični tržnici bomo imeli tudi promocijski material, in sicer zgibanko s predstavitvijo dogodkov, ki jih festival ponuja, DVD s posnetimi pravcami, ki so jih učenci ilustrirali in predstavili na prireditvi za starejše občane, ter drobne mozaike v obliki magnetka.

Slika 23: Promocijski material (DVD in zgibanka)

Z zgibanko želimo podrobneje predstaviti festival ter obiskovalce povabiti k udeležbi. Zgibanka predstavlja literarne vrednote, kulturne, naravne, zgodovinske in arhitekturne značilnosti Krasa in festival.

Naš festival bodo na tržnici predstavljali učenci takole:

Poleg že omenjenih učencev na turistični točki (Natan – dedek, Nik – oče, Luka in Andrej – otroka) bo turistično nalogo in ponudbo festivala obiskovalcem stojnice predstavil Matic. Kupcem v nakupovalnem centru pa bosta s kratko predstavitvijo

zgibanke o ponudbi festivala vabila k naši stojnici Maximiljan in Tian R. Skušala jih bosta navdušiti in pritegniti k poslušanju pravc s Krasa.

Ostali udeleženci si bodo na tržnici ogledali stojnice drugih šol in bodo del spremljajoče ekipe.

7. ZAKLJUČEK

Festival treh generacij sestavljajo dogodki, na katerih se lahko aktivno družimo z družinskimi člani in se ob tem veliko naučimo o preteklosti, spoznamo ljudske modrosti, smo ustvarjalni in se imamo ob tem lepo.

Vsak družinski član lahko dobi na festivalu nekaj zase. Lahko gre na nezahteven pohod po kraški gmajni in istočasno na nevsiljiv način spozna značilnosti Krasa, se sprosti v čisti naravi in zadiha na burji. Lahko se preizkusi v potrpežljivosti in vztrajnosti z izdelavo mozaika na organizirani delavnici ali pa poizkusi sam zamesiti in speči kruh z dodatki po lastni izbiri.

Ob pripovedovanju pravc, ilustriranih za nastop z butajem, pa obiskovalec našega festivala spozna kraške pravce. Ko nam je gospa Jasna Majda Peršolja navdušeno pripovedovala legende s Krasa, smo se naučili marsikaj, spoznali smo narečne besede in ponosni smo na naše ilustracije pravc. Izbrane ljudske zgodbe iz njene knjige, ki so jih pripovedovali učenci, smo posneli na DVD.

8. VIRI IN LITERATURA

- Znamenitosti Krasa, vir pridobljen s svetovnega spleta 10. 12. 2019:
<http://www.kroufe.com/sl/znamenitosti-krasa/seznam-znamenitosti>.
- Pešpoti po Komenskem Krasu, vir pridobljen s svetovnega spleta 28. 10. 2019:
<https://www.komen.si/mma/ /2011100509061642>.
- Vas Štanjel, vir pridobljen s svetovnega spleta 2. 12. 2019:
<https://www.stanjel.eu/vasi>.
- Znamenitosti Štanjela, vir pridobljen s svetovnega spleta 2. 12. 2019:
<https://www.stanjel.eu/vasi/2014012711533144/>.
- Razdalje med kraji, vir pridobljen s svetovnega spleta 2. 12. 2019:
<https://razdalje.si/med-kraji/Hruševica/Štanjel>.
- Debela griža, vir pridobljen s svetovnega spleta 5. 12. 2019:
www.volcjigrad.com/opis-vasi-in-njene-znacilnosti/.
- Kraške jame, vir pridobljen s svetovnega spleta 5. 12. 2019:
https://www.stanjel.eu/naravna_dediscina/podzemni_svet/2014021109553272/
- Kraške jedi, vir pridobljen s svetovnega spleta 10. 12. 2019:
https://www.stanjel.eu/kraska_kuhinja/kraske_jedi/.
- Stare otroške igre, vir pridobljen s svetovnega spleta 10. 12. 2019:
www.ringaraja.net/clanek/se-poznate-stare-igre-se-jih-se-igrate_4721.html.
- Danila Kocjan, Jelka Hadalin. Bejži zludej, baba gre: Kraške štorije. Ljubljana, Kmečki glas, 1993.
- Jasna Fakin Bajec. Procesi ustvarjanja kulturne dediščine – Kraševci med tradicijo in izzivom sodobne družbe. Ljubljana, Založba ZRC SAZU, 2011.
- Janez Bogataj, Julij Nemanič, Slavko Adamlje. Kuhinja Slovenije, Mojstrovine nove kuharske umetnosti. Ljubljana, Rokus, 2000.
- Jasna Majda Peršolja. Kraškokriške pravce. Ljubljana, Narodna in univerzitetna knjižnica, 2019.
- Marjan Miklavec. Ponos Krasa. Ljubljana, Narodna in univerzitetna knjižnica, 2018.
- Dušica Kunaver. Legenda o Krasu. Radovljica, Didakta, 1993.
- Dušica Kunaver, Brigita Lipovšek. Ali je kaj trden most. Ljubljana, Mladinska knjiga, 2006.

9. PRILOGE

Priloga 1: Obisk TIC-a in Javnega zavoda Kras v Štanjelu

Kontaktne podatki:

Javni zavod Komenski Kras
Štanjel 1a
6222 Štanjel

Tel.: +386 (0)5 769 00 56
Tel.: +386 (0)41 383 986
info@stanjel.eu tic@stanjel.eu

Obiskali smo TIC in izvedeli veliko o turistični ponudbi festivalov na Krasu. Presenečeni smo bili nad široko ponudbo festivalov. Nekaterih nismo poznali ne po imenu (Festival Brkinske sadne ceste) ne po dogodkih, ki jih ponujajo. Drugi, tisti iz okolice Štanjela (Kraška gmajna, Festival kamna, Festival sivke), so nam bili bližje in smo za njih že slišali. Novost sta bila Festival Gledanica in Festival kamišibaj gledališča, čeprav se v šoli s kamišibajem srečujemo že nekaj let. Ta gledališka zvrst nam je zanimiva in ji rečemo kar televizija.

1.1 Izjava o sodelovanju s TIC-em Štanjel

IZJAVA ZUNANJIH SODELAVCEV O SODELOVANJU PRI OBLIKOVANJU TURISTIČNE NALOGE FESTIVAL TREH GENERACIJ

Spodaj podpisana s svojim podpisom potrjujem, da je **ga. Sara Baša**, pri našem obisku na TIC-u v Štanjelu, posredovala informacije o festivalih v občini Komen ter bližnji okolici in jim tako s svojim znanjem, informacijami pomagala pri oblikovanju turistične naloge.

Datum: Štanjel
23.12.2019

Podpis: _____

KOMENSKI
KRAS

Ga. Polona Abram, direktorica Javnega zavoda Kras, je bila vesela našega obiska in zanimalo jo je, ali bi bili pripravljeni idejo o Festivalu treh generacij zares realizirati. Vesela je bila, da smo z zavodom sodelovali ob martinovanju, 9. 11. 2019, in se nadeja sodelovanja tudi v prihodnosti.

1.2 Izjava o sodelovanju z Javnim zavodom Kras

IZJAVA ZUNANJIH SODELAVCEV O SODELOVANJU NA PRAZNIKU VINA V ŠTANJELU

Spodaj podpisana ga. Polona Abram, direktorica Javnega zavoda Kras, s svojim podpisom potrjujem, da so učenci interesne dejavnosti Turizmu pomaga lastna glava, s svojo stojnico sodelovali na Prazniku vina v soboto, 9. 11. 2019.

Z vključitvijo v dogajanje ob Martinovanju so si pridobivali izkušnje o turistični ponudbi in komunikaciji z obiskovalci na turističnih prireditvah.

Štanjel
Datum: 23.12.2019

Podpis: _____

KOMENSKI
KRAS

1.3 Izjave o sodelovanju z lokalnimi ponudniki

Javni zavod Kras je šolo in učence interesne dejavnosti povabil k sodelovanju na prazniku vina, ki je potekal med 8. in 10. novembrom 2019. Interesna dejavnost Turizmu pomaga lastna glava je s svojo stojnico pri Kraški hiši sodelovala 9. novembra in prostovoljne prispevke obiskovalcev za oblikovane turistične izdelke namenila za šolski sklad. Obenem smo izkoristili priložnost in ostale ponudnike na martinovanju povabili k sodelovanju na Festivalu treh generacij.

Na Martinovanju – ob stojnicah

IZJAVA ZUNANJIH SODELAVCEV

PRI REALIZACIJI ORGANIZACIJE FESTIVALA TREH GENERACIJ

Spodaj podpisani Elisabetta Tenze

s svojim podpisom potrjujem, da bi sodeloval pri organizaciji Festivala treh generacij kot je predstavljeno v raziskovalni nalogi OŠ Komen.

V okviru Festivala Treh generacij bi sodeloval kot ponudnik lastnih izdelkov na stojnici, ki bi bila hkrati del ponudbe organiziranega festivala.

Moja ponudba zajema:

Ročno izdelan nakit iz
stekla in volne.

Kontaktni podatki:

Ime in priimek: Elisabetta Tenze

Tel. št.: 040 429404

E- naslov: fontielisabetta10@gmail.com

Datum: 9. 11. 19

Podpis: Elisabetta Tenze

Valentina Velikonja
Predmeja 34,
5270 Ajdovčina

morfejekustvarja@gmail.com
FB: morfejekustvarja

IZJAVA ZUNANJIH SODELAVCEV

PRI REALIZACIJI ORGANIZACIJE FESTIVALA TREH GENERACIJ

Spodaj podpisani VALENTINA VELIKONJA

s svojim podpisom potrjujem, da bi sodeloval pri organizaciji Festivala treh generacij kot je predstavljeno v raziskovalni nalogi OŠ Komen.

V okviru Festivala Treh generacij bi sodeloval kot ponudnik lastnih izdelkov na stojnici, ki bi bila hkrati del ponudbe organiziranega festivala.

Moja ponudba zajema:

lesene izdelke izdelke za otroci, lesu nait.

Kontaktne podatki:

Ime in priimek: VALENTINA VELIKONJA

Tel. št.: 031 593 053

E- naslov: morfejekustvarja@gmail.com

Datum: 9. 11. 2019

Podpis:

IZJAVA ZUNANJIH SODELAVCEV

PRI REALIZACIJI ORGANIZACIJE FESTIVALA TREH GENERACIJ

Spodaj podpisani MATEJA SLIVNIK

s svojim podpisom potrjujem, da bi sodeloval pri organizaciji Festivala treh generacij kot je predstavljeno v raziskovalni nalogi OŠ Komen.

V okviru Festivala Treh generacij bi sodeloval kot ponudnik lastnih izdelkov na stojnici, ki bi bila hkrati del ponudbe organiziranega festivala.

Moja ponudba zajema:

ponudba na stojnicah - unikaten nakit iz

PARDO masel

Kontaktni podatki:

Ime in priimek: MATEJA SLIVNIK

Tel. št.: 068 163 077

E- naslov: mateja.slivnik@unikateja.si

Datum: 9.11.2019

Podpis:

ANA & GAJA ART GALLERY

Štanjel 1a, 6222 Štanjel, Slovenija

ANA HANZEL

Keramika / Ceramics
T: 00386/ (0)31-667-875
E: hanzel.ana@gmail.com
W: www.anahanzel.si

Ana & Gaja Art Gallery
anagaja_gallery

GAJA HANZEL - FI BY GAJA

Oblikovanje / Design
T: 00386/ (0)31-363-703
E: fibygaja@gmail.com
FB: fiGA, IG: fi.gaja

Studio Sežana:
Partizanska cesta 82,
6210 Sežana, Slovenija

IZJAVA ZUNANJIH SODELAVCEV

PRI REALIZACIJI ORGANIZACIJE FESTIVALA TREH GENERACIJ

Spodaj podpisani GAJA HANZEL

s svojim podpisom potrjujem, da bi sodeloval pri organizaciji Festivala treh generacij kot je predstavljeno v raziskovalni nalogi OŠ Komen.

V okviru Festivala Treh generacij bi sodeloval kot ponudnik lastnih izdelkov na stojnici, ki bi bila hkrati del ponudbe organiziranega festivala.

Moja ponudba zajema:

- umetniški in uporabni keramični izdelki
- torbe iz trajnostnih materialov + ostali mediji
- dodatti
- vodstvo po galeriji

galerija
Ana & Gaja
Art Gallery

Kontaktne podatki:

Ime in priimek: GAJA HANZEL

Tel. št.: 031-363-703

E- naslov: anagaja.artgallery@gmail.com
gaja.hanzel@gmail.com

Datum: 01.11.2019

Podpis: Gaja Hanzel

IZJAVA ZUNANJIH SODELAVCEV
PRI REALIZACIJI ORGANIZACIJE FESTIVALA TREH GENERACIJ

Spodaj podpisani MATEJA MARC

s svojim podpisom potrjujem, da bi sodeloval pri organizaciji Festivala treh generacij kot je predstavljeno v raziskovalni nalogi OŠ Komen.

V okviru Festivala Treh generacij bi sodeloval kot ponudnik lastnih izdelkov na stojnici, ki bi bila hkrati del ponudbe organiziranega festivala.

Moja ponudba zajema:

NA RAVNA KOSMETIKA, HIDROLATI, ETERICNA OILJA

Kontaktni podatki:

Ime in priimek: MATEJA MARC

Tel. št.: 040-274-076

E- naslov: mateja.marc@hotmail

Datum: 9. 11. 2019

Podpis: Mateja

MONSTERMADE
Blagovna znamka Zavoda Terra Rossa
Brand of Terra Rossa Institute

Ines Zgonc Matej Gerbič

+386 (0)40 55 18 58 +386 (0)31 38 48 15
ines@terrarossa.si matej@terrarossa.si
@monstermademi @monstermademi
@monstermademi @monstermademi
www.monstermade.si www.terrarossa.si

IZJAVA ZUNANJIH SODELAVCEV

PRI REALIZACIJI ORGANIZACIJE FESTIVALA TREH GENERACIJ

Spodaj podpisani INES ZGONC ^{ZAVOD} (TERRA ROSSA).

s svojim podpisom potrjujem, da bi sodeloval pri organizaciji Festivala treh generacij kot je predstavljeno v raziskovalni nalogi OŠ Komen. PE LIPA MA KRASU
LIPA 38, KOSTANJEVIC
100 KRAJU

V okviru Festivala Treh generacij bi sodeloval kot ponudnik lastnih izdelkov na stojnici, ki bi bila hkrati del ponudbe organiziranega festivala.

Moja ponudba zajema:

NOGAVICE Z UNIKATNIMI (AVTORSKIMI ILLUSTRACIJAMI),
ILLUSTRACIJE, UNIKATNA GRAFIKA, MAJICE Z MOTIVI
MONSTERMADE; Blagovni znamki MONSTERMADE
in IND. KREATIVA

Kontaktne podatke:

Ime in priimek: INES ZGONC

Tel. št.: 040551858

E- naslov: ines@terrarossa.si, Zavod.terrarossa@gmail.com

Datum: 9.11.2019

Podpis: _____

Čebelarstvo Furlani,
Volčji Grad 35,
SI-6223 Komen

tel: +386 041 724 895
tel: +386 041 256 270

IZJAVA ZUNANJIH SODELAVCEV

PRI REALIZACIJI ORGANIZACIJE FESTIVALA TREH GENERE

KRAŠKI MED

Spodaj podpisani PATRICIJA FURLANI

s svojim podpisom potrjujem, da bi sodeloval pri organizaciji Festivala treh generacij kot je predstavljeno v raziskovalni nalogi OŠ Komen.

V okviru Festivala Treh generacij bi sodeloval kot ponudnik lastnih izdelkov na stojnici, ki bi bila hkrati del ponudbe organiziranega festivala.

Moja ponudba zajema:

MED (KRAŠKI, SLOVENSKI S TOREKLOM), MEDENJAKI,
MEDENO MILO, MEDENI LIVER

Kontaktne podatke:

Ime in priimek: PATRICIJA FURLANI

Tel. št.: 041 256 270 PATRICIJA ali 041 724 895 SAMO

E-naslov: furlani-sp@amis.net

Datum: 9. 11. 2019

Podpis: _____

Priloga 2: Časovni potek festivala in zadalžitve

2.1 Časovni potek, dejavnosti in zadalžitve – Vsak je pomemben

Časovni potek 	Dejavnost	Izvajalec	Potreben material, pripomočki	Opombe
1 uro pred začetkom delavnice	priprava prostora in materiala	Tian Š., Natan, Tomaž, Andrej	zaščitna folija, ploščice, lepilo, kleščice, bel list, svinčniki, flomastri, mreža, škarje, prozoren najlon, rokavice, računalnik	
16.00–16.05	pozdrav, predstavitev mozaikov z ogledom in povabilom	Luka		
16.05	predstavitev dejavnosti	Leia, Ema		
16.10	predstavitev materiala	Nik, Gabriel	ploščice, folije, lepila, kleščice	
16.10	opis postopka izdelave mozaika	Tjaž		
16.15–16.30	risanje motiva	Stella, Mihael	škarje, svinčniki, računalnik, flomastri	
16.30	preverjanje slojev pred izdelavo, razlaga pomena uporabe rokavic	Tian R.		1. zaščitna folija 2. list z motivom 3. prozoren najlon 4. mreža
16.35–18.30	umetniško ustvarjanje			
18.30	predstavitev dela po sušenju	Tilen		
18.35	zahvala za udeležbo in povabilo na čaj, piškote ter ogled mozaikov v prihodnosti	Matic		
po odhodu udeležencev	pospravljanje prostora in skladičenje materiala	Krištof, Tjaš		
čez 2 dneva	fugiranje in lepljenje mozaikov	hišnik	lepilo za ploščice, fugirna masa, vedro, voda, lopatice za nanašanje, izravnalna in zidarska žlica	
	zahvala hišniku	Matic		

2.2 Časovni potek, dejavnosti in zadolžitve – Koraki med kamni

Časovni potek 	Dejavnost	Izvajalec	Potreben material, pripomočki	Opombe
1 uro pred začetkom pohoda	priprava prostora in čaj	Maximiljan, Natan, Andrej	ključi vaškega doma, čaj, skodelice, voda	Luka prinese ključe.
9.00	pozdrav, predstavitev vodij pohoda	Luka		
9.05	predstavitev vasi	Maximiljan		
9.10–13.00 Pohod	Mržkova java	Marjan		
	hrušovljanski kamnolom	Marjan, Ivan		
	nastanek spodmolov	Natan		
	naravni spomenik, koprivski kamnolom	Ivan, Marjan		
	jama Pipanca	Ivan		
	vloga pastirske hišice	Tomaž		
13.15	zahvala za udeležbo in povabilo na čaj, piškote	Luka		
po odhodu udeležencev	pospravljanje vaškega doma	Luka, Maximiljan, Andrej, Natan		Luka vrne ključe.

2.3 Časovni potek, dejavnosti in zadolžitve – Ko zadiši po dobrem

Časovni potek 	Dejavnost	Izvajalec	Potreben material, pripomočki	Opombe
1 uro pred začetkom pohoda	priprava prostora in čaj	Gabriel, Nik, Tjaš	čaj, skodelice, voda	
9.00	pozdrav, predstavitev vodje	Ema		
9.05	predstavitev delovnega prostora, pripomočkov in sestavin	Matic		
9.10–11.40 priprava testa, vzhajanje, oblikovanje štručk, peka	priprava testa	Alenka		
	povabilo k izmenjavi izkušenj	Luka		
	vzhajanje testa			
	oblikovanje štručk	Alenka, Nik		
	peka kruha in šivanje trajnostnih vrečk	Ema, Leia	šivalni pribor, blago in okraski (gumbi, filc)	
	hlajenje in embalaža	Nik	papirnate vrečke in vrečke za trajno uporabo	
11.40	zahvala za udeležbo in povabilo na čaj, pokušina	Luka, Tjaš, Nik	čaj v skodelicah	
po odhodu udeležencev	pospravljanje prostora	Krištof, Nik, Tjaž		

2.4 Časovni potek, dejavnosti in zadolžitve – V koraku s časom

Časovni potek 	Dejavnost	Izvajalec	Potreben material, pripomočki	Opombe
1 uro pred začetkom pohoda	priprava knjižnice in računalnikov	Nik, Natan, Luka, Tomaž	prenosni računalniki, podaljški, polnilci, miške	
16.00	pozdrav, predstavitev vodje delavnice	Gabriel		
16.05	predstavitev poteka delavnice	Ana		
16.10–17.20	učne ure uporabe telefona in računalniških programov	Ana, Nik, Natan, Luka, Tomaž		
17.25	zahvala za udeležbo in razdelitev priznanj	Luka	priznanja	
po odhodu udeležencev	pospravljanje prostora in računalnikov			

2.5 Časovni potek, dejavnosti in zadolžitve – Predstava za starejše občane

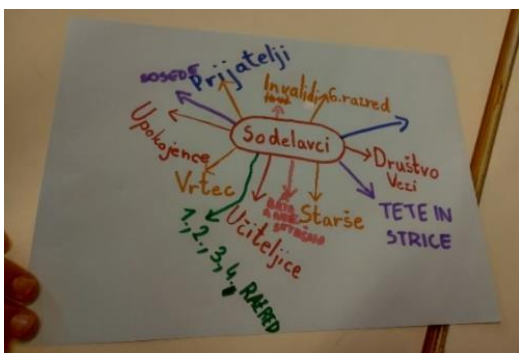
Časovni potek 	Dejavnost	Izvajalec	Potreben material, pripomočki	Opombe
dan pred predstavo	priprava prostora za prireditev	Nik, Natan, Luka, Tomaž, Matic, Luka, Ema, Leia	scena, stoli, oder	
4 ure pred prireditvijo	postavitev ozvočenja, projektorja, platna	hišnik	ozvočenje, kabli, projektor, računalnik	
2 uri pred nastopom	generalka	nastopajoči		
15 minut pred predstavo	sprejem obiskovalcev	Stella, Nik		
18.00	pozdrav obiskovalcev	Gabriel		
18.05–19.10	predstava	nastopajoči		
med predstavo	priprava pogostitve v avli šole	Krištof, Nik, Tjaš, Tjaž		
19.15	zahvala za udeležbo	Luka		
19.15–19.45	pogostitev in obdaritev	Nik, Krištof, Ema, Leia, Stella		
po odhodu udeležencev	pospravljanje telovadnice in jedilnice	Nik, Natan, Luka, Tomaž, Matic, Luka, Ema, Leia		
po prireditvi oz. naslednji dan	zahvala hišniku	Luka Matic		

Priloga 3: Vsak je pomemben

3.1 Načrtovanje in izvedba delavnice izdelave mozaikov

Organizacije delavnice smo se lotili z načrtovanjem.

Pogovorili smo se o pomembnih točkah, ki so potrebne za delavnico oblikovanja mozaikov. Zanimalo nas je, kdo so možni sodelavci. Ideje smo nanizali v obliki miselnega vzorca. Prav tako smo razmislili o pripomočkih, materialu in orodju, ki jih potrebujemo pri izdelavi.

Miselni vzorec o sodelujočih

Miselni vzorec o materialu za mozaik

Pred šolo smo izmerili stebre. To sta naredila Tian in Tilen. Ugotovila sta, da potrebujemo motiv na listu velikosti 177 × 23 cm.

Merjenje stebra

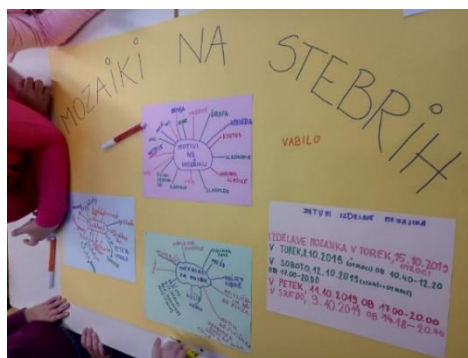

Ideje za motive pa smo najprej narisali sami, potem pa jih še nekaj poiskali na spletu.

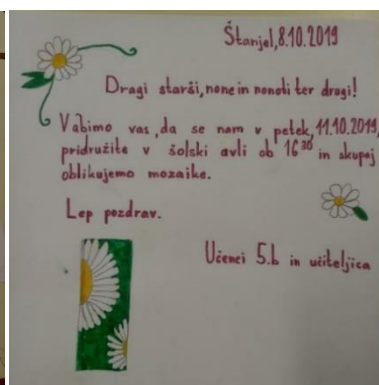
Izbira motiva za mozaik

Načrt smo strnili na večjem plakatu in oblikovali še vsak svoje vabilo.

Izbrali smo tistega, ki se nam je zdel najprimernejši in brez slovničnih napak. Skopirali smo ga in oblikovali plakate za vrata šole, vrtca in vaške trgovine. Vabilo smo poskenirali in poslali po elektronski pošti vsem staršem učencev naše šole.

Načrtovanje delavnice

Vabilo na delavnico izdelave mozaika

Sledila je priprava materiala. Žana in Tilen sta narezala gradbeno mrežo na določene mere. Prav tako sta zaščitila mize ter pripravila še najlon.

Tian in Leja sta pripravila še narisan motiv ter orodje in ves potreben material.

Priprava podlage in mreže

Delavnica oblikovanja mozaikov je potekala v treh različnih popoldnevih, da je bilo lažje poskrbeti za orodje, material in pripomočke.

Delavnica izdelave mozaika

Zastavljen cilj oblikovanja mozaikov je bil z zadovoljstvom realiziran. Oblikovali smo devet različnih mozaikov.

Izdelan mozaik na sušenju

Mozaiki na stebrih pred šolo

3.2 Izjave udeležencev delavnic

Leja G.: »Meni je bilo najbolj všeč lepljenje ploščic na mrežo.«

Bogdan G.: »Všeč mi je, da smo skupaj z otroki oblikovali mozaik.«

Žana K.: »Všeč mi je bilo, ko sem s kleščami ščipala ploščice in jih potem lepila.«

Adrian K.: »Všeč mi je bilo skupno druženje in ustvarjanje.«

VTISI Z DELAVNICE IZDELAVE MOZAIKA

Skupaj z mamo/očetom/starimi starši si se udeležil/a delavnice izdelave mozaika.

Na kratko opiši/ta svoje vtise (kaj ti je bilo všeč, kaj ne; si se česa novega naučil/a...).

Otrok:

Všeč mi je bilo ko sem prvič preščipnila ploščico s kleščami. Naučila sem se koliko lepila moraš dati na košček ploščice in da koščki ploščice ne smejo biti veliki.

Mama/oče/stari starši:

Oče mi je bilo ustvarjati mozaik saj tega do sedaj nismo nikoli počeli. Potrebno je kar veliko potrpljenja ampak je to tudi ene zelo dobre sprostitelne in motrarske urenitev. Škoda, da se ni udeležilo več staršev. Ve pohvale gov. Družji se ideja mi izpoljano ter složen trud (in ostolim učiteljicam) Bilo je lpo hitro, ko ostol se vedno spominu b bomo ali mimno ide. Hvala, mladje Hary

Hvala za sodelovanje in zaupanje vaših občutkov ob udeležbi delavnice.

VTISI Z DELAVNICE IZDELAVE MOZAIKA

Skupaj z mamo/očetom/starimi starši si se udeležil/a delavnice izdelave mozaika.

Na kratko opiši/ta svoje vtise (kaj ti je bilo všeč, kaj ne; si se česa novega naučil/a...).

Otrok:

Vseč mi je bilo, ko smo lepili ploščice. Naučila sem se razbiti ploščice. Vseč mi je bilo tudi, ko nam je učiteljica Dunija prinesla jabolka in ko smo se igrali skrivalnice.

Ika Čuk 5.b

Mama/oče/stari starši:

Ob ustvarjanju z mozaiki mi je bilo pridelosom polno. Spoznalca sem novo tehniko, ki ponuja ob ustvarjanju tudi sprostitelj, način delovanja in zelo lep izdelate. Takšni načini sodelovanja otroci-starši-šolske skupnosti se mi zdijo zelo koristni.

Hvala za sodelovanje in zaupanje vaših občutkov ob udeležbi delavnice.

Sidejca P.

Priloga 4: Koraki med kamni

4.1 Načrtovanje dejavnosti

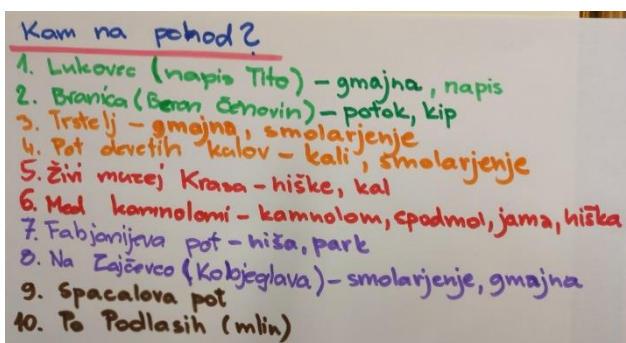
Ideje za športne dejavnosti

Vsi učenci so si bili enotni, da naj bi imeli na festivalu tudi športne dejavnosti.

Idej je bilo veliko in treba je bilo najti eno in jo skupaj s starši in nonami ter nonoti preizkusiti v praksi.

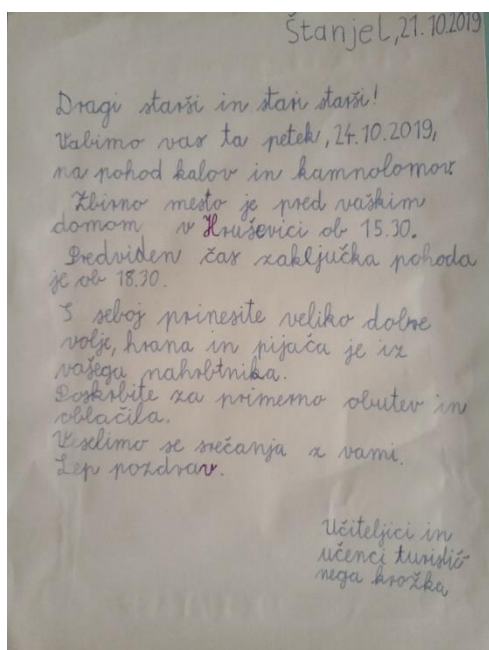
Ovrednotili smo ideje in izbrali pohod, saj menimo, da kolesarjenje in igre z žogo niso primerni za vse generacije, sploh ne za none in nonote.

Sledilo je iskanje idej za potek pohoda.

Ideje o poteku pohoda

Za pohod med kamnolomi smo oblikovali plakat z vabilom, stroški pohoda, potrebščinami in znamenitostmi, ki jih bomo na poti videli.

Priporočljiva oprema za pohod

Vabilo na pohod

4.2 Izvedba pohoda med kamnolomi in po kraški gmajni

In prišel je četrtek, 24. 10. 2019, ko smo bili dogovorjeni za pohod.

Zbirno mesto je bilo pred vaškim domom v Hruševici.

Pot je vodila med obarvanimi vinogradi najprej do Mržkovega, potem pa do hrušovljanskega kamnoloma oz. po domače jave.

Hrušovljanski kamnolom

Na pohodu

Med hojo po gmajnah smo lahko opazovali številne jesenske plodove in rastline.

Dežnik in Mihael

Brin

Na pašniku smo videli živino, ki je dandanes že redkost.

Krave na pašniku

V daljavi smo videli vas Štanjel.

Pogled na Štanjel

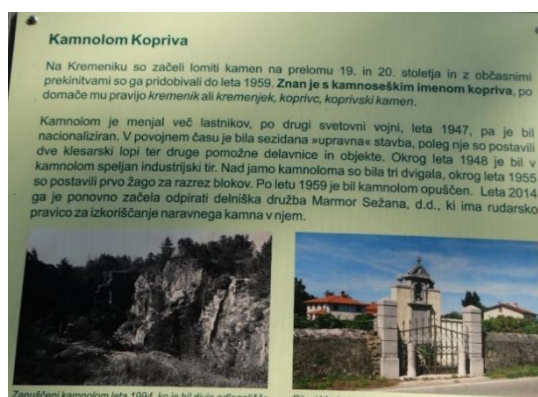

Mimo številnih suhih zidov in grmov rdeče-rumenega ruja smo prispeli do spodmola in nato do koprivskega kamnoloma, ki v zadnjih letih spet deluje.

Suhi zid

Kamnolom Kopriva

Informativna tabla o kamnolomu

Delo v kamnolomu in v klesarski delavnici

V času povojne obnove je bilo v kamnolomu Kopriva zaposleno mnogo kamnarskih delavcev in delavk. V njem so dobili delo domačini iz Koprive in z Brjri ter iz številnih drugih vasi.

V Koprivi so delali kamnolomci, po domače *kavadurji*, kamnoseki ali *špantači*, klesarji ali *štancarji*, kamnolokarji ali *frigadorji* in težaki ali *molovarji*. *Kavadurjem* in *špantačem* so rekli tudi *javarji*. *Kavadurji* so *nili* kamen v *javi*, *špantači* so na *placu* surove bloke oblikovali v pravilne kvadre, *štancarji* pa so pod *lopo* izdelovali končne izdelke. *Molovarji* so opravljali razna pomožna dela.

Število zaposlenih se je z leti spreminjalo. Po neki oceni je sredi padesetih let 20. stoletja delalo v Koprivi 6 do 7 *kavadurjev*, 15 do 20 *špantačev* in prav toliko *štancarjev*.

Na Kremeniku leta 1950: plac z glajzom za karske, industrijski žic, na katerega je pripeljala lokomotiva z vagoni, zadnja nakladalna rampa in obodarski bloki, pripravljeni za nakladienje. V ospredju špantači obdelujejo surove bloke kamna.

Delavci in delavke na Kremeniku leta 1950.

O delu v kamnolomu

Na skalah kamnoloma

Geologija nahajališča

Apnec tipa Kopriva je svetlo sive barve s številnimi zdrobljenimi lupinami mehkužcev. Temno sive lise, ki dajejo apnencu značilen videz, so drobci **rudistnih školjk**.

Med ekonomsko zanimivimi naravnimi kamni na Krasu so različni apnenci, ki se med seboj razlikujejo tako po barvi in strukturi kot po količini fosilov. Nastajali so v **pretežno plitvomorskem okolju** zgomje krede in so stari **od 80 do 95 milijonov let**. Najbolj znani so repenski, koprivski (K) in lipiški apnec (L).

Zaradi fosilov rib in plazilcev sta zanimiva tudi temno siv **tomajski (Ta)** in **komenski apnec (Ka)**, ki sta nastajala v nekoliko globljem morskem okolju.

Apnec iz kamnoloma Kopriva (K) je eden najkvalitetnejših in na zunanje vplive najodpornjših naravnih kamnov na Krasu.

Poenostavljen prikaz morskega okolja v zgomji krede in procesa nastajanja kamnin e fosili.

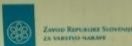

Rudistne školjke so rogovom podobne školjke, ki so živlele na morskem dnu v velikih skupinah, imenovanih tudi rudistne trate.

O geologiji nahajališča

Ali ste vedeli?

- Kamnosek in zbiralec **Gabrijel Jeram iz Štorij** je dokumentiral več kot 160 opuščenih kamnolomov na Krasu. Vzorci kamnine iz njih so na ogled v njegovi domači zbirki.
- Danes je na Krasu poleg Koprive aktivnih le še pet kamnolomov naravnega kamna (Lipica 1, Lipica 2, Vrhovlje, Doline in Povir).
- Koprivski apnec so uporabili za fasade in notranje obloge stavbe republiške skupščine, **današnjega parlamenta v Ljubljani**, za ljubljanski klinični center, občinsko stavbo v Novi Gorici, vilo Brionko na Brionih in Titovo vilo na Bledu ...
- Med kamnoseškimi izdelki je največ portalov in portonov, nagrobnikov, pokopaliških križev, kapelic, predmetov cerkvene opreme, iz obdobja po drugi svetovni vojni pa so predvsem javni spomeniki in klesan kamen arhitekturnih členov.
- Nahajališče koprivskega apneca s fosili je zaradi pomembne geološke dediščine varovano že od leta 1976. Občina Sežana ga je leta 1992 zavarovala kot **naravni spomenik** in ima status **naravne vrednote državnega pomena**.

Beasliše, fotografije in drugo slikovno gradivo povzeto in privrženo po knjigi Bogdan Jurkovič, Blanka Čvetko Težovič in Tisa Kotar-Jurkovič: Geologija Krasa ter po knjigi Božidarja Premeta Krašič knuti, Vasi Kopriva – njeni kamnolomni in karsnarji.

Zanimivosti o koprivskem kamnolomu

Jama Pipanca

Mimo jame Pipance smo pot krožno nadaljevali do pastirske hišice in po kolovozu proti Hruševici. Nono Ivan, Maximiljanov dedek, nas je po poti poučeval o kamnu in dogodkih po 2. svetovni vojni. Jama Pipanca je bila leta 2007 potrjena s strani Vlade RS za reševanje vprašanj prikritih grobišč kot grobišče, leta 2014 so iz nje iznosili trinajst nepopolnih trupel.

Obeležje ob jami

Mimo pastirske hišice smo se potem po kolovozu, ki je bil z obeh strani omejen s suhim zidom, vrnili v Hruševico na startno mesto.

Ob pastirski hiški

4.3 Izjave udeležencev pohoda

Lija I.: »Pohod mi je bil zelo všeč. Lepo mi je bilo slikati naravo. Najbolj mi je bil všeč koprivski kamnolom in legenda o jami.«

Tanja A.: »Simpatičen pohod po kraški pokrajini. Zanimivo, kaj vse se skriva tu okrog, kako so se včasih preživljali, delali ..., skratka izkoristili, kar jim je narava dala (kamnolomi).«

Gabriel S.: »Zanimivo mi je bilo, da smo šli mimo treh kamnolomov. Vodil nas je gospod Marjan Mržek. Šli smo tudi mimo suhega zidu. O njem nam je povedal veliko gospod Ivan Žvokelj. Nekateri, ki so zid gradili, so žal že umrli. Šli smo tudi do jame Pipance. Tam smo poslušali zgodbo o njej.«

Tjaž F.: »Všeč mi je bilo, da sem na pohodu poslušal Ivana Žvoklja, ko je pripovedoval o jami Pipanci. Veliko je povedal tudi o delu v kamnolomu.«

VTISI S POHODA MED KAMNOLOMI

Skupaj z mam/očetom/starimi starši si se udeležil/a pohoda med kamnolomi.

Na kratko opiši/ta svoje vtise (kaj ti je bilo všeč, kaj ne; si se česa novega naučil/a, videl/a...).

Otrok: Maximiljan Žrnelj

Všeč mi je bilo, da je z menoj šel nono Ivan. Ogledali smo si tri kamnolome, jama Vilenica in brezno Pipenca.

V Pipenci nam je Marjan Mržek povedal legend o kako je sploh nastala jama Pipenca. Videli smo še suhe zidave, pastirsko hiško, vrzel ter kamnite griže.

Mama/oče/stari starši: nono Tere

Obiskali smo tri kamnolome: Mrškov, Hruševljanski in Koprivski. Ob poti ogled: suhoridanih zidov, vodnih propustov, vrzel in stopnic v parcele, pastirsko hišico, kovačijo, spodnjo Vilenico z fontanom in vodo, ter veliko brezno Pipenca.

Zanimivo in poučen pohod, skupina primerno velika in ubogljiva. Redovednost posameznih učenec dobra.

Nesri denje ob drugem pohodu.

Hvala za sodelovanje in zaupanje vaših občutkov ob skupnem oktobrskem pohodu.

VTISI S POHODA MED KAMNOLOMI

Skupaj z mamo/očetom/starimi starši si se udeležil/a pohoda med kamnolomi.

Na kratko opiši/ta svoje vtise (kaj ti je bilo všeč, kaj ne; si se česa novega naučil/a, videl/a...).

Otrok:

Všeč mi je bilo, da sem šel s svojim očetom, da sem šel s prijatelji s šole in da smo si ogledali kamnolome. Pri zadnjem kamnolomu sem postal žalosten, ker si ga nismo šli pogledati od znotraj.

Mama/oče/stari starši:

Positivno me je presenetila otroška radovednost in vztrajnost. Želo so vedoželjni, hrepenijo po "akciji". Žel nam čas ni dopuščal, da bi si kamnolome ogledali bolj podrobno.

V veselje mi je sodelovanje s takimi skupinami.

Hvala za sodelovanje in zaupanje vaših občutkov ob skupnem oktobrskem pohodu.

4.4 Zahvala izvajalcu pohoda med kamnolomi in nonotu

Štanjel, 20.11.2019

Dragi tata Marjan!

V imenu vsch učencev OŠ Štanjel se ti zahvaljujem, da si sprejel povabilo in si nas popeljal po Hruševljanskih kamnolomih in sicer: Hruševljanski, Mržkov in Koprivski kamnolom. Hvala tudi, da si nam pokazal jamo Vilenca, Pipanco in pastirsko hiško.

Lep pozdrav
Luka

Lukova zahvala očetu za organizacijo pohoda

Štanjel, 20.11.2019.

Dragi nono Ivan!

Zahvaljujem se ti, ker si se udeležil pohoda do treh kamnolomov. Nekaj jam te dve jami se imenujeta Vilenica in Pipanca. Zanimivo je bilo ko si povedal zgodbo o dami Pipanci. Zelo je bilo zanimivo in zabavno. Upam, da se boš se kdaj udeležil kakšnega pohoda.

Maximiljan
Žvokelj

Maximiljanova zahvala nonotu za udeležbo na pohodu

4.5 Izjava o sodelovanju pri organizaciji pohoda med kamnolomi

IZJAVA ZUNANJIH SODELAVCEV

PRI REALIZACIJI ORGANIZACIJE FESTIVALA TREH GENERACIJ

Spodaj podpisani **g. Marjan Mržek iz Hruševice**, s svojim podpisom potrjujem, da sem za učence, starše ter none in nonote 24. oktobra 2019 organiziral pohod med tremi kamnolomi – koprivskim, hrušovljanskim in Mržkovo »javo« kot je predstavljeno v raziskovalni nalogi Festival treh generacij OŠ Komen.

Za predhodno najavljeno, zaključeno skupino udeležencev bi organiziral/a v nalogi predstavljeno ponudbo pohodov med kraškimi kamnolomi.

Datum: 6.12.2019

Podpis:

Priloga 5: Ko zadiši po dobrem

5.1 Načrtovanje in izvedba delavnice kuhe in peke

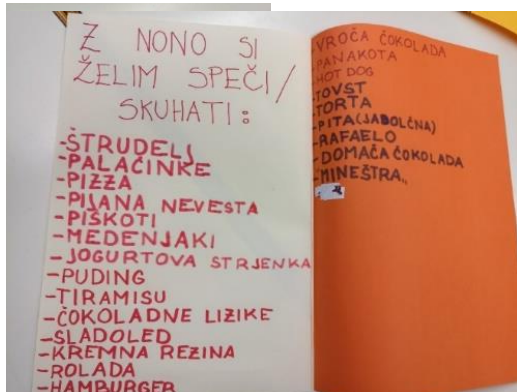
Za none vemo, da so dobre kuharice, zato smo se odločili, da jih povabimo, da nas naučijo kuhati.

Najprej smo razmišljali, katera nona bi nas lahko naučila kuhati. Oblikovali smo seznam.

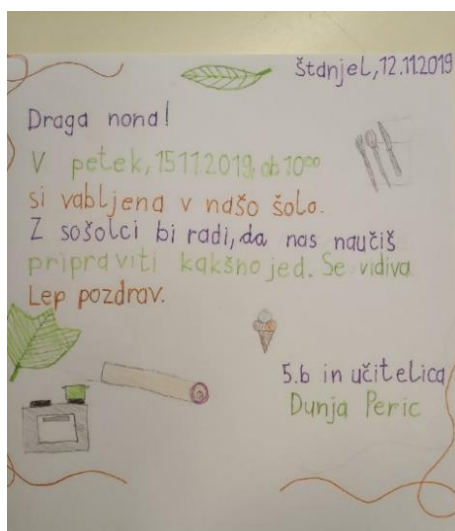
Seznam povabljenih za kuho

Sledil je razmislek o tem, kaj bi želeli pripraviti in katere pripomočke bomo potrebovali.

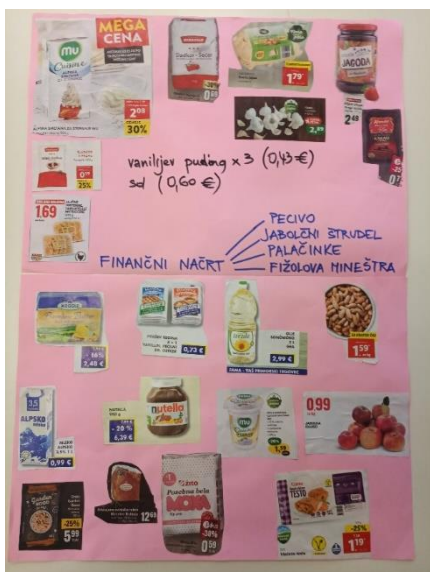

Seznam jedi in pripomočkov za kuho

Oblikovali smo vabila in izbrali najboljše. Ta vabila smo poslali staršem in ti so jih posredovali svojim staršem, nonam in nonotom.

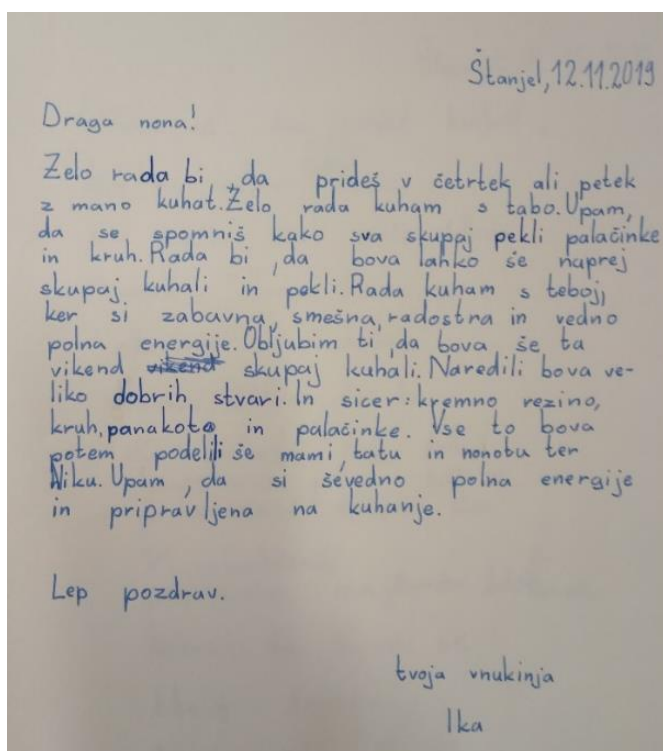
Vabilo na skupno kuho

Naredili smo načrt stroškov, ki bi nastali ob peki oz. kuhanju.

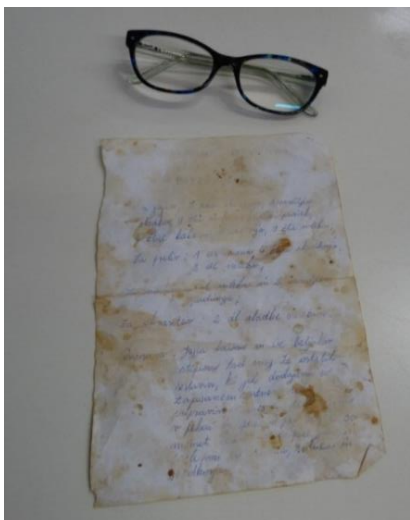
Finančni načrt

Da bi se none odzvale povabilu, smo jim tudi napisali pismo.

Pismo - vabilo

Ko je nastopil dan kuhanja, pa se je vznemirjenje stopnjevalo in komaj smo čakali, da nona Nives pride. Pekli smo pecivo po noninem receptu.

Nonin recept

Peka z nono Nives

Prav tako je bilo naslednji dan, ko se je noni Nives pridružila nona Jožica. Pripravili smo jabolčni zavitek, fižolovo mineštro in palačinke z domačo marmelado in Nutello.

Peka z nono Jožico

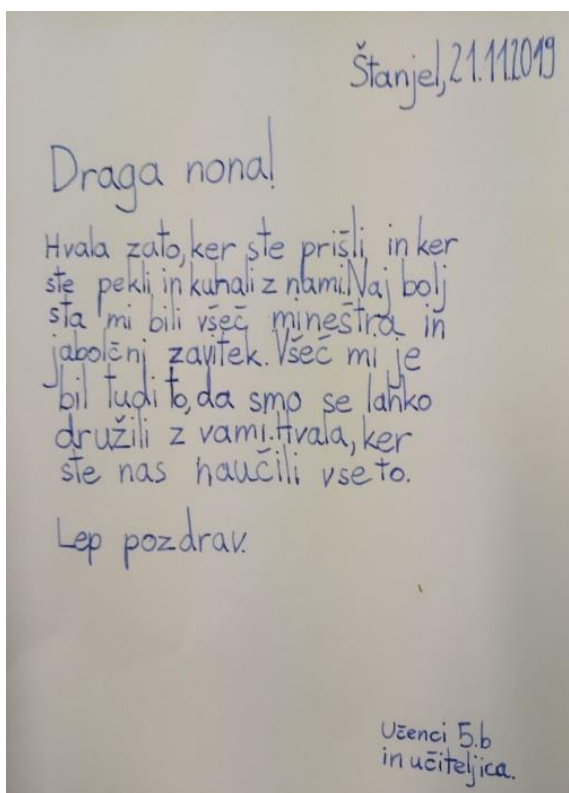
Kuhanje mineštre

V razredu smo pripravili mizo in skupaj pojedli skuhano kosilo.

Skupno kosilo

5.2 Zahvala nonama za sodelovanje

Obema nonama se iskreno zahvaljujemo, ker sta nas učili kuhati in peči.

Nonama smo napisali zahvalo za obisk v razredu in učne ure kuhanja in peke različnih peciv.

Zahvala za noni

5.3 Vtisi s skupne peke in kuhe

Ika Č.: »Všeč mi je bilo, ko smo stiskali sok iz jabolk, ko smo pomivali posodo in jo brisali. Naučili smo se tudi obračati palačinke.«

Urška P.: »Všeč mi je bilo, da sem se naučila nekaj kuhati. Ni mi bilo lepo, da se nam je zažgal peki papir.«

Tian R.: »Z nonama sem se imel lepo. Izvedel sem, da eni delajo točno po receptih, eni pa na oko.«

Erin Š.: »Všeč mi je bilo, da smo pripravili štiri jedi. Ni mi bilo všeč, da sem morala obračati palačinke. Naučila sem se ribati jabolka za štrudelj.«

VTISI S SKUPNEGA KUHANJA IN PEKE

Skupaj s svojo nono oz. nono sošolke si preživel dopoldne med lonci, ponvami, štedilnikom in pečico.

Na kratko opiši/ta svoje vtise (kaj ti je bilo všeč, kaj ne; si se česa novega naučil/a...).

Otrok:

Zelo lepo mi je bilo, ker je prisla nona. Da smo pekli in kuhali okusne jedi.

Nona:

Presenečena sem bila nad vnukinjo, ker me je porabila na ure kuhanja in pečenje sladice. Bila sem polna treme, ker nisem ~~vrač~~ bila prepričana kako bo kuhanje uspelo. Otroci so me presenetili z svojim znanjem, ker nisem pričakovala, da obvladajo toliko stvari. Najbolj sem bila zadovoljna, ko so pripravljene jedi z užitkom pojedli.

Hvala za sodelovanje in zaupanje vaših občutkov ob skupnem kuhanju, peki.

Lep pozdrav nona Nives.

VTISI S SKUPNEGA KUHANJA IN PEKE

Skupaj s svojo nono oz. nono sošolke si preživel dopoldne med lonci, ponvami, štedilnikom in pečico.

Na kratko opiši/ta svoje vtise (kaj ti je bilo všeč, kaj ne; si se česa novega naučil/a...).

Otrok:

Všeč mi je bilo, ko smo pekli palačinke in štrudel.
Naučila sem se obračati palačinke. Všeč mi je bilo
tudi to, da smo z mojimi sošolkami naredile jabolčni
sok. Ribale in lupele smo jabolka. Na začetku nem
ni šlo prav dobro a s časoma smo osvojile to tehniko.
Štrudel je bil zelo dober.

Nona:

Zelo vesela sem bila, da sem se lahko družila in
ustranjala s tako poslušnimi učenci. Ves čas so pridno
poslušali in sočlovali pri kuhanju. Ta čas, ki smo ga
imeli smo pridno izkoristil, me h za učnjed ampak
za lepo družinje. Imeli smo se res lepo. Hvala vsem.

Hvala za sodelovanje in zaupanje vaših občutkov ob skupnem kuhanju, peki.

5.4 Izvedba delavnice peke kruha

Mesenje testa

Z delavnico peke kruha smo začeli v petek, 23. 11. 2019, po kosilu.

Sestavine (moko, mleko, vodo, mast, olivno olje, kvas, sladkor, sol ...) smo najprej pripravili na mizo, nato pa smo jih skrbno dali v skledo ter ob tem pripovedovali, kako to pripravimo doma. Ugotovili smo, da se načini peke kruha razlikujejo ne samo takrat, ko peče mama ali nona, ampak tudi od hiše do hiše. Nekateri se poslužujejo strojev, drugi pečejo »od oka«, eni v pekačih, drugi v koricah ...

Vzhajanju testa je sledilo oblikovanje štručk (po željah otrok, ki so največkrat izbrali ocvirke) in ponovno vzhajanje testa.

Štručk pred peko nismo namazali niti z jajcem niti z mlekom.

Med peko smo napisali sestavine za pripravo kruha.

Peki pa je sledilo najprej »ddddoooooIIllggggooooo« čakanje, da se kruh nekoliko ohladi, saj nismo želeli, da nas boli trebuh. Po pokušini smo se vsi strinjali, da je kruh dober.

Pečene štručke

5.5 Izvedba delavnice šivanja trajnostnih vrečk

Oblikovanja vrečk za trajno uporabo smo se lotili, da bi opozorili, kako uporaba plastičnih vrečk škodljivo vpliva na okolje in živali. Obenem smo želeli poudariti, da je koščke odpadnega blaga smiselno ponovno oz. drugače uporabiti.

Blago za izdelavo so prispevali starši in delo se je začelo.

Šivanje trajnostnih vrečk

Vsak si je izdelal svojo vrečko za večkratno uporabo. Te smo ponujali tudi na stojnici, s katero smo 9. novembra 2019 sodelovali na martinovanju v Štanjelu. Vrečkam smo dodali še zgibanko Imam svojo vrečko, ki smo jih na šolo prejeli, ker smo Ekošola.

Trajnostne vrečke na tržnici ob prazniku vina

Zgibanka o trajnostnih vrečkah

Šivanje ponuja možnost za organizacijo nove delavnice v sodelovanju z nonami in starši.

5. 6 Izjava o sodelovanju šole

IZJAVA O ORGANIZACIJI IN REALIZACIJI PRIREDITVE ZA STAREJŠE OBČANE

Spodaj podpisana ga. Nives Cek, ravnateljica OŠ Komen, s svojim podpisom potrjujem, da so učenci 20. decembra 2019 pripravili prireditve za starejše občane, ki je potekala v dopoldanskem času v šolski telovadnici, kot je predstavljeno v raziskovalni nalogi Festival treh generacij.

Datum: 23.12.2019

Podpis: _____

Nives C

Priloga 6: Učne ure uporabe telefona in računalnika

6.1 Načrtovanje in izvedba delavnice

Zbiranje idej, kaj bi lahko otroci naučili svoje starše, ki so večji uporabe računalnika in telefona, je bilo zahtevnejše, za none in nonote pa je bil seznam idej hitro obsežen.

Plakat o področjih učenja na delavnici

Vabilo so oblikovali učenci pri računalniškem krožku v programu WordArt.

Vabila za računalniške urice z nonami in nonoti

Med vabili smo izbrali Lukovega (vabilo v obliki računalnika). Dogovorili smo se, da bo delavnica v četrtek, 12. decembra 2019.

Predhodno prijavljene udeležence delavnice je v avli šole počakal Gabrijel in jih povabil v šolsko knjižnico, kjer so jih že čakali pripravljene prenosni računalniki.

Nik, Natan, Luka in Tomaž so uro pred prihodom udeležencev šolsko knjižnico opremili z računalniki in podaljški in vse je bilo pripravljeno za računalniške urice. Gabriel je obiskovalcem predstavil gospo Ano Valečič, mentorico računalniškega krožka, in ji predal besedo.

Gospa Ana Valečič bo udeležence povabila k računalnikom ter jim predstavila način dela. Vsak izmed staršev oz. starih staršev bo imel na razpolago svoj prenosnik ter »inštruktorja«.

Učenje z nonami in nonoti

Ta se bo z njim pogovoril o željah in področju učenja. Ura in pol učenja je v sproščenem vzdušju hitro minila. Vlogi učenca in učitelja sta se večkrat zamenjali, saj leta in izkušnje prinesejo svoje.

Občutek prijetnega druženja in pretoka znanja se je zrcalil na obrazih udeležениh.

Učne ure z vnuki

Največ udeležencev je poglobljalo svoje znanje prenašanja fotografij s telefona na računalnik in oblikovanja datotek.

6.2 Izjave udeležencev, vtisi

Andrej Z.: »Bilo mi je kar zabavno in zanimivo. Pomagal sem veliko staršem in starim staršem. Ko nisem pomagal, sem se družil s prijatelji. Ničesar ne bi spremenil.«

Emma G.: »Všeč mi je bilo druženje z nono. Noni sem pokazala, kako se spreminja ozadje in jo naučila delati v Wordartu. Skupaj sva naredili voščilnico za novo leto.«

Erika G.: »Bilo je prijetno druženje med starejšimi in učenci. Naučila sem se prenašati slike iz mobilnega telefona na računalnik. Pohvala delavcem šole, ker so nas lepo sprejeli in tudi pogostili. Se vidimo naslednje leto na takem oz. podobnem srečanju.«

Dragica Š.: »Z vnuki mi je bilo zelo lepo. Naučili smo se izdelovati voščilnice in risali in barvali smo v Slikarju. Urica in pol je minila, kot bi mignil. Želim si, da bi se še kdaj srečali na računalniških uricah.«

VTISI SKUPNIH RAČUNALNIŠKIH URIC

Skupaj s svojimi starši oz. starimi starši si preživel dopoldne na učnih urah uporabe moderne tehnologije (telefona, računalnika in različnih računalniških programov).

Na kratko opiši/ta svoje vtise (kaj ti je bilo všeč, kaj ne; si se česa novega naučil/a...).

Otrok:

Bilo mi je zelo lepo. Naučil sem se staviti slike iz telefona na bljuček. Nono sem pa naučil debati no vrd dotu. Zelo lepo je bilo. Prišel bom tudi naslednje leto!

Starši oz. stari starši:

Bilo je lepo, lepo druženje! Zanimivo je tudi, da se marsikaj novega naučis od svojih vnukov. Hvala za povabilo.
Elinja

Hvala za sodelovanje in zaupanje vaših občutkov ob skupnih računalniških uricah.

VTISI SKUPNIH RAČUNALNIŠKIH URIC

Skupaj s svojimi starši oz. starimi starši si preživel dopoldne na učnih urah uporabe moderne tehnologije (telefona, računalnika in različnih računalniških programov).

Na kratko opiši/ta svoje vtise (kaj ti je bilo všeč, kaj ne; si se česa novega naučil/a...).

Otrok:

Zelo mi je bilo všeč, ker sem očka lahko nekaj navčila. Navčila sem se veliko novih stvari.

Starši oz. stari starši:

Ker me znanih veliko uporabljam računalnika sem se naučil kako opraviiti oz. pmaniti slike, word...
Poilo je lepo in zanimivo, ure je šlo hitro mimo. Hvala vsem
Tomaž Hary

Hvala za sodelovanje in zaupanje vaših občutkov ob skupnih računalniških uricah.

VTISI SKUPNIH RAČUNALNIŠKIH URIC

Skupaj s svojimi starši oz. starimi starši si preživel dopoldne na učnih urah uporabe moderne tehnologije (telefona, računalnika in različnih računalniških programov).

Na kratko opiši/ta svoje vtise (kaj ti je bilo všeč, kaj ne; si se česa novega naučil/a...).

Otrok:

Mi je bilo zelo všeč biti z učiteljcem, ki so mi spemljali in učili nove stvari. Mi je bilo všeč biti tudi z prijateljem!

Starši oz. stari starši:

Nam je bilo všeč, da smo spoznali kakšni otroci uporabljajo nove tehnologije in programi za tipkanje. Bi radi vedelo, če tisti programi se tudi lahko doma uporabljajo in <https://na.slo>.

Hvala za sodelovanje in zaupanje vaših občutkov ob skupnih računalniških uricah.

 Sonja Kolenc

VTISI SKUPNIH RAČUNALNIŠKIH URIC

Skupaj s svojimi starši oz. starimi starši si preživel dopoldne na učnih urah uporabe moderne tehnologije (telefona, računalnika in različnih računalniških programov).

Na kratko opiši/ta svoje vtise (kaj ti je bilo všeč, kaj ne; si se česa novega naučil/a...).

Otrok:

Meni je bilo zelo lepo, ker smo se igrali s prijatli in, ker sem lahko naučil novo pa računalnika.

Starši oz. stari starši:

Lepo je, da se spomnite na mene in mamote. Da se skupaj podružimo z vnučki v šoli. Naučili so naravnost uporabe strani na računalnik in preželi smo lep popoldne z vsemi nami.

Hvala za sodelovanje in zaupanje vaših občutkov ob skupnih računalniških uricah.

Hvala vam, za lepo prijateljstvo,
mama Lucija

6.3 Zahvala s priznanjem

Šolsko leto 2019/20

Podeljuje

*za sodelovanje
na računalniških uricah*

Štanječ, 12. 12. 2019

Mentorica: Ana Valečič

6.4 Izjava mentorice o pripravi učnih ur

IZJAVA ZUNANJIH SODELAVCEV

PRI REALIZACIJI ORGANIZACIJE **FESTIVALA TREH GENERACIJ**

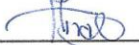
Spodaj podpisana **ga. Ana Valečič, mentorica računalniškega krožka**, sem za učence šole Štanjel, njihove starše oz. none in nonote skupaj z učenci soorganizirala in vodila učne ure uporabe moderne tehnologije, kjer so učenci starše in stare starše spoznavali z uporabo funkcij pametnega telefona in osnovami računalnika (email, face book...).

S podpisom potrjujem, da **sem sodelovala pri organizaciji in realizaciji računalniške delavnice za starše in stare starše** kot je predstavljeno v raziskovalni nalogi Festival treh generacij OŠ Antona Šibelja-Stjenka Komen.

Za predhodno najavljeno, zaključeno skupino udeležencev bi organiziral/a v nalogi predstavljeno delavnico oz. ponudbo.

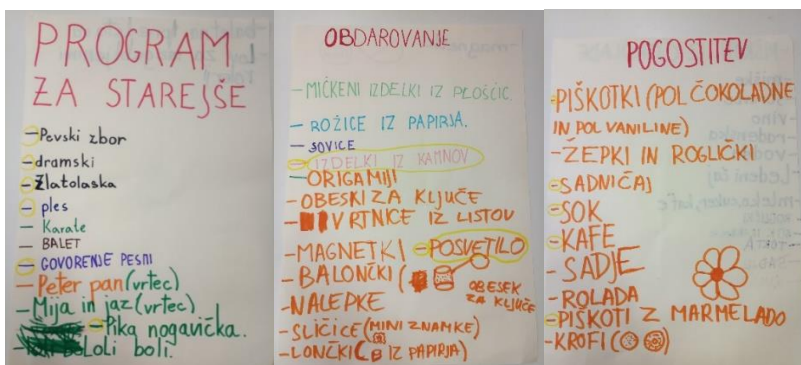
Datum: 9.12.2019

Podpis:

Priloga 7: Prireditev za starejše občane

7.1 Načrtovanje prireditve za starejše občane

Tudi ta del festivala smo začeli z načrtom in zbiranjem idej. Vse ideje smo združili na plakat.

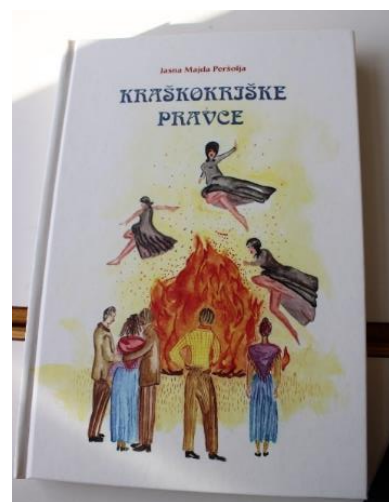
Načrtovanje prireditve za starejše občane

7.2 Obisk avtorice in ilustratorke Kraškokriških pravc na šoli

Odločili smo se, da v goste povabimo gospo Jasno Majdo Peršolja, avtorico Kraškokriških pravc, ki so izšle v poletnih mesecih.

Gospa Jasna Majda Peršolja na obisku

Knjiga Kraškokriške pravce

Gospa se je odzvala vabilu in skupaj z gospo Tanjo Samec, ilustratorko, sta knjigo predstavili na šoli. Gospa Tanja Samec je eno izmed pravc predstavila s kamišibajem.

Ilustratorka Tanja Samec s kamišibajem

Obe sta bili tako prijazni, da sta nam odgovorili na vprašanja, ki smo jih zastavili.

INTERVJU Z AVTORICO IN ILUSTRATORKO

- **Kdaj ste pričeli z zbiranjem kraškokriških pravc in zakaj?**
»Zbirati sem jih začela pred tridesetimi leti. Najprej sem jih zbirala v Rodiku, kjer sem bila rojena, zdaj pa po Križu, Tomaju, okoliških vaseh.«
- **Koliko časa ste potrebovali, da je bila zbirka dokončana?**
»Zbirala sem jih zelo dolgo, lahko bi rekla, da od zmeraj, za to zbirko kar trideset let.«
- **Kako ste se lotili zbiranja pravc?**
»Pravce mi je pripovedovala že mama. Z zbiranjem sem začela, ko je na obisk hodila sosedka in mi začela pripovedovati pravce.«
- **Kako so vas sprejeli pripovedovalci pravc?**
»Kmalu so ugotovili, da s pripovedovanjem pravc in njihovim zapisom prispevajo k temu, da se zgodbe ohranijo.«
- **So radi pripovedovali o preteklosti?**
»Ja, radi so pripovedovali zgodbe, sploh potem, ko so videli, da so pod njimi njihova imena.«
- **Kakšna populacija pripovedovalcev je to bila?**
»Zgodbe so pripovedovali tako otroci kot tudi starejši. Bilo pa je več starejših.«
- **S kakšnimi občutki so pripovedovali zgodbe?**
»Bili so veseli, spominjali so se preteklih dni, otroštva. Ker nekoč ni bilo televizije, računalnikov, telefonov, so zgodbe radi pripovedovali. Tako so se družili in poveselili.«

- **Kaj ste se iz pripovedovanja zgodb novega naučili?**
»Izvedela sem veliko novega in spoznala, da se ista pravca pojavlja v različicah po različnih vaseh. V ustnem izročilu prihaja ob pripovedovanju do dodajanja, sprememb v zgodbi, postaja osebna.«
- **Ali je to vaša prva zbirka pravc, legend?**
»To ni moja prva zbirka pravc, je pa zadnja, ker imam svoja leta. Prva zbirka je posvečena rojstnemu kraju, Rodiku.«
- **Je veliko zanimanja za predstavitev knjige?**
»Skoraj vsaka hiša v Križu je knjigo kupila in se udeležila predstavitve po vaseh.«
- **Ste imeli z izdajo knjige veliko stroškov? Kaj je najdražje?**
»Največji strošek predstavljata tisk in izbira platnic. Če so trše, je cena višja.«
- **Katera pravca se vama je najbolj vtisnila v spomin in zakaj?**
»Gospe Jasni je najbolj všeč pravca o Julki, ki ji je pomagala božja usmiljenost, da ni zbolela, ko je padla v leden kal,« je povedala Tanja Samec.
- **Zakaj ste se povezali z učiteljico Tanjo Samec? Ker je sovaščanka?**
»Učiteljica Tanja je bila moja učenka. In zdaj je skoraj moja sosedka, zato sva se odločili, da sodelujeva.«
- **Ali je pravce zahtevno ilustrirati?**
»Ja, pravce je težko ilustrirati. Celotno knjigo sem oblikovala kar nekaj mesecev.«
- **Koliko časa ste potrebovali za oblikovanje kamišibaja na podlagi pravce?**
»Za oblikovanje kamišibaja sem porabila približno dvajset ur.«
- **Ali ste iz odzivnosti pripovedovalcev razbrali, kako se počutijo, da so njihove zgodbe nekje zbrane, objavljene in predstavljene drugim?**
»Ponosni so bili, da so kot pripovedovalci omenjeni v knjigi, da je v knjigi napisano njihovo ime.«
- **Ali ste se med zapisom zgodb srečali z veliko starimi besedami, ki jih mladi ne poznamo?**
»Ja, veliko je besed, ki jih danes ne uporabljamo v pogovoru. Stari ljudje jih še, že naši otroci pa ne. Šolarji pa sploh ne poznajo pomena besed. V knjigi je pod vsako zgodbo tudi slovar narečnih besed. Besede pa so zbrane tudi v slovarju na koncu knjige.«

7.3 Vtisi otrok po predstavitvi knjige

Tomaž F.: »Všeč mi je bilo, ko je gospa Jasna pripovedovala pravce. Smešna mi je bila zgodba o plezalni steni. Izvedel sem, da je bila učiteljica mojega očeta. Učiteljica Tanja nam je s kamišibajem predstavila zgodbo V Rašo po vodo. Zelo mi je bila všeč, ker je Raša blizu, kjer jaz živim.«

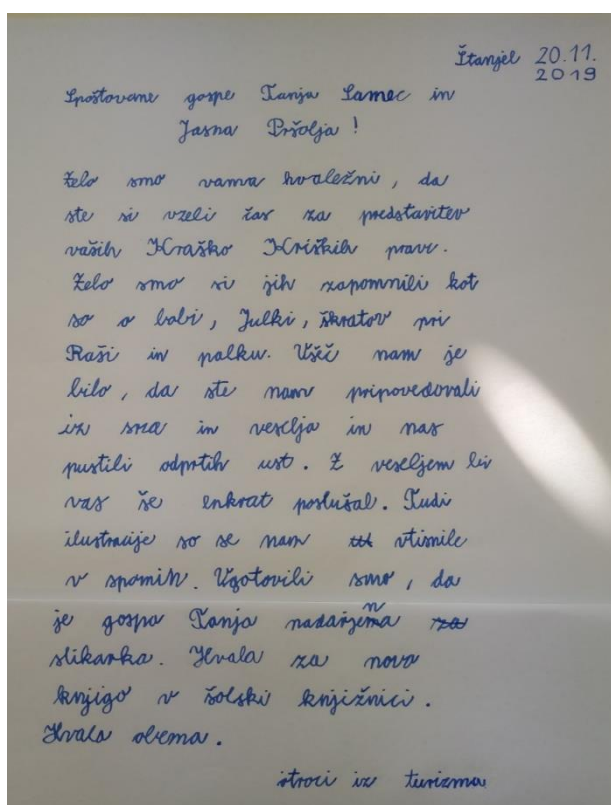
Tjaž F.: »Všeč so mi bile pravce o škratih in ilustracije pri kamišibaju.«

Nik Č.: »Najbolj se mi je vtisnila v spomin pravca o volku in vili. Govorila je o tem, da se je moški vračal z zabave in naletel na volka. Metal mu je piškote, da ga ne bi napadel. Ko mu je zmanjkalo piškotov, je volk bil že zelo lačen, jezen in ga je začel loviti. Prikazala se je sijoča vila, ki je volka zmotila, in mož je takrat izkoristil priliko in ušel.«

Tian Š.: »Zgodbe so bile smešne, kratke in resnične. To mi je bilo všeč.«

Gospema smo napisali tudi zahvalo.

Zahvala za obisk

7.4 Izbira in ilustracija pravc za kamišibaj

Sledil je drugi del, izbira pravce in ilustriranje zgodbe za kamišibaj.

Likovno ustvarjanje

Vsak si je izbral zgodbo in si zanjo najprej oblikoval načrt, zgodbo je razdelil na dele in si skiciral potek zgodbe.

Nato pa je sledilo prrisovanje skice na trše papirje formata A3, barvanje z akvarelnimi barvami in ustvarjanje.

Kljub temu da je bilo dolgotrajno in smo morali biti vztrajni, je bil rezultat enkraten. Ilustrirali smo dvanajst pravc avtorice Jasne Majde Peršolja. Pomoč in nasvete za ilustracije nam je nudila gospa Tanja Samec, učiteljica likovne umetnosti in hkrati ilustratorka knjige Kraškokriške pravce.

Detajl pravce Kar je nad zemljo, je moje ...

Detajl pravce Lačen ne more past

Med legendami smo izbrali naslednje: Zakaj je dren polomljen; Kar je nad zemljo, je moje, kar je pod zemljo, je tvoje; Sveta Marjeta kače pase; Škav'nca; Kača strupenjača je kaznovala lenobo; Kraševci si ponoči drug drugemu z žakljem kradejo

zemljo; Krašovci so ostali brez vode; Bo bolje, ko pridejo otroci gor; Lačen ne more past; Ta praznja fanela; Deček dvanajst ur v kraški jami in Spal je na gnoju.

Legendi iz knjige Kraškokriške pravce:

Zakaj je dren polomljen

Je bil enkrat v naši vasi en reven kmet. Je imel samo eno njivico v dolinci in na Kamenci eno leho, kjer je pridelal malo žita in ječmena. Bog mu je dal dosti otrok in vsi so bili neprestano lačni. Tisto žito so zmljali na žrmljah in kuhali so redok močnik. Do božiča je še bilo kaj moke, po novem letu pa so gladovali. Kmet je bil obupan in ni vedel, kaj bi. Hudič s pekla je prišel v Križ in je videl, v kakšni stiski je bil kmet. Je šel k njemu in mu je rekel: »Ti dam soude za moko, če mi daš po smrti svojo dušo.« Kmet je bil obupan in mu je dušo obljubil. Je prišel nato hudič in prinesel dve veliki vreči moke. Kmet pa se je začel s hudičem pogajati: »Veš kaj, hudič? Si me pretental. Si izkoristil mojo stisko, ker mi otroci umirajo od glada in sem ti obljubil dušo. Ni prav. Čuj, dejva midva stavit. Ti si izberi eno drevo, jaz bom izbral drugo. Če bo tvoje drevo prej rodilo kot moje, bo moja duša tvoja. Če pa bo moje drevo prej rodilo, boš mi zastonj dal moko in moja duša bo šla v raj.«

Hudiču se je zdelo pravično.

Si je ogledal drevesa. In v Križu je ravno cvetel dren. »A!« si je mislil hudič. »Prvo cveti, prvo rodi! To bom izbral.«

Kmet pa je izbiral. »Jaz bom izbral češnjo,« je rekel hudiču.

Hudič se je strinjal. Je pogledal češnjo. Sploh še ni imela cvetnih brstov.

»Ha!« si je mislil. »Moje drevo že cveti, njegovo pa še spi. Prej bo moje drevo rodilo in kmetova duša bo moja.«

Hudič se je usedel pod dren in čakal sadež. Kmet pa je oral tisto svojo lehco in opravljal, kar je bilo potrebno. Potem je češnja le vzbrstela in kar dva meseca po drenu tudi zacvetela. Češnja je zarodila najprej zelene livke in nato so se debelile in ob svetem Vidu so bile češnje lepo rdeče in sladke. Kmet je nabral poln klobuk sladkih sadežev in šel k hudiču, ki je ležal pod drenom.

»Sem ti prinesel sadeže z mojega drevesa. Ali so tvoje drnulje že zrele?«

Hudič je zapihal in priznal, da je izgubil stavo. Njegove drnulje so bile drobne, zelene in neužitne. Bil je tako jezen, da bi kmeta kar pregriznil. Potlej je šel v pekel k tastaremu hudiču in mu povedal, da je dušo izgubil.

Oče ga je vprašal: »Kakšen pa bo tvoj sad? Bo dober?«

»Ne vem,« mu je priznal hudič. »Prepričan pa sem, da bo nekaj posebnega. Drevo je prvo cvetelo in ko bodo sadeži zreli, bo nekaj najboljšega na svetu. Sedaj bom šel pod drevo in bom pazil na sadeže, da mi jih ne bodo pokradli.«

Hudič je čakal in čakal. So rodile slive, so dozorele hruške, je dozorelo grozdje in

jabolka. Dren pa je komaj jeseni začel malo rdeti. Ko so drnulje postale rdeče kot češnje, jih je poskusil.

Drnulje so bile trpke in so ga tako vezale v ustih, da jih je hudič kar izpljunil. Tako se je razjezil, da je skočil na dren in skakal po njem, da ga je vsega polomil.

Od takrat dalje je dren polomljen in ne raste visoko v nebo. Hudič ga je preklel.

Povedala Anica Starc (*1927, +2006), Jakobova

Detajl pravce Zakaj je dren polomljen

Kraševci so ostali brez vode

Nekoč je bilo na Krasu vse drugače. Čez Kras sta tekli dve reki in v reko so tekli potoki. Vse je bilo zeleno in rasli so povsod mogočni hrasti. Tako je bilo vse do takrat, ko sta na Kras prišla Jezus in sveti Peter. Sveti Peter je bil vedno lačen, zato je nosil vedno s seboj malho in v malhi je imel pršut. Ko je Petra zgrabila lakota, je prosil Jezusa, da se ustavita in kaj pojedeta. Je rekel: »Jezus, ma kaj nisi nič lačen? Kaj ne bova malo pomarendala?« In tako sta vandrata po celem Krasu. Pod noč sta vprašala za prenočišče. Ma ljudje ju niso hoteli prenočiti, ker so se bali, da bosta zažgala hišo. Utrujena in lačna sta božja popotnika prišla na Veliki Dol. Nihče jima ni dal prenočišča. Velikodolski oštir pa je rekel, da bi lahko prenočila na njihovem skednju, a le za plačilo. Peter je vzel iz mošnjčka vse tri solde in vse tri mu je oštir vzel. Ni jima ponudil ne kosa kruha ne glaža vode. Moža sta se usedla pred skedenj. Peter je vzel iz malhe pršut, odrezal dve fetki zase in Jezusa, potlej je dal pršut v malho in sta šla spat. Malho pa sta obesila na gredo na rempin. Ker sta bila trudna, sta trdno zaspala. Oštirski hlapec je vse to opazoval. Ko je opazil, da trdno spita, je vzel eno leseno poleno, šel

na skedenj, vzel z rempina malho, vzel iz nje pršut in vanjo dal grčasto poleno in se izgubil v noč. Drugo jutro sta se sveta moža zbudila, se umila in krenila na pot proti Pliskovici. Ko sta naredila že lep kos poti, je rekel Peter: »Jezus, usediva se tukaj malo, pojejva eno fetko pršuta in napijva se hladne vode z reke.«

Jezus se je strinjal. Peter je odprl malho. A v malhi ni bilo pršuta, ampak je bilo poleno. »Poglej, Jezus, kaj so nama naredili tam na Velikem Dolu. So naju okradli. Kraševci so res zverine. Še božjega Sina so okradli. Kaj jih ne boš nič štrafal?« je govoril Peter.

Jezus pa mu je rekel: »Kar ti jih štrafaj, kakor se ti zdi.«

In je sveti Peter vzel eno leskovo šibico, udaril z njo po zemlji in rekel: »Vse tekoče vode, reke in potoki naj poniknejo v zemljo, da bodo Kraševci žejni, ko bodo jedli pršut.«

In vsa voda je izginila s površja Krasa.

Potlej sta sveta moža odšla v Sveto deželo. En dan čez nekaj let pa je rekel Jezus: »Me prav zanima, kako živijo Kraševci brez vode. Greva pogledat!«

In sta spet šla romat na Kras. Gresta počasi in Jezus izruje eno majhno drevesce in pravi, da ga bo vsadil na Krasu. Pot je bila dolga zato je drevesce vsadil v eno ptičjo kost. Čez čas je postala ptičja kost za drevesce premajhna, zato je našel eno levjo kost in nosil tisto drevesce naprej proti Krasu. Ma čez čas je tudi tista kost postala premajhna za drevesce. Jezus je našel eno oslovsko golen in v tisto golen je dal drevesce. Potem prideta sveta moža na Kras. Rek ni bilo, potokov tudi ne, vsi gozdovi so se posušili. Ljudje so trpeli žejo. Pili so vodo iz kalov. Na gmajnah se je belilo kamenje.

Jezus in Peter sta prišla v Tomaj. Pogledala sta okoli in odšla v Šepulje. Tam je Jezus zasadil tisto rastlinico.

Zalila sta jo z žegnano vodo. Nato sta odšla naprej.

Jeseni sta prišla nazaj. Trta se je lepo razrasla in bogato obrodila. Jezus je pokušal grozdje in rekel: »Iz tega grozdja bo ratalo dobro črno vino. Tisti, ki ga bo malo pil, bo pel kot slavček, ki je nosil prvo kost. Kdor bo pil več, bo močan kot lev. Tisti pa, ki bo pil preveč, se bo valjal v blatu in prahu in rigal kot osel, ki je nosil tretjo kost.«

Detajl pravce Kraševci so ostali brez vode

pomarendati – pomalicati; *vandrati* – potovati; *rempin* – kavelj; *štrafati* – kaznovati

Povedala Hendrik Gomezelj (*1920, +1993), Čoten, in Gizela Bole (*1923, +2016), Šemenjakova

Ko so bile ilustracije pravc oblikovane, so sledile vaje v pripovedovanju.

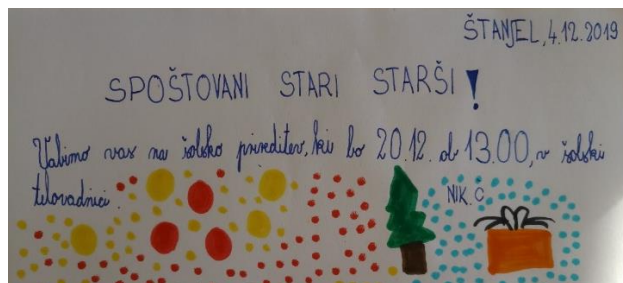
Ena, dve, tri ...veliko jih je bilo.

Vaje v pripovedovanju zgodb

7.5 Vabila in izvedba prireditve

Oblikovali smo vabila za prireditev, ki smo jih nesli nonam in nonotom. Plakate za prireditev pa smo obesili po vaseh.

Vabilo za prireditev

Oblikovali smo program prireditve. Skupne vaje so potekale v četrtek, 19. 12. 2019, generalko pa smo imeli v petek, 20. 12. 2019.

Program nastopa za none in nonote ter starejše občane okoliških vasi je obsegal sledeče:

DAN STAREJŠIH OBČANOV, petek, 20.12.2019, ob 13.00

razred	Vrsta dejavnosti	naslov	Opombe... PRIPOMOČKI
3.R	Harmonika	MATIJA	STOL, HARMONIKA
	GOVOR - ravnateljica		
3.R	RECITACIJE O NONAH IN NONOTIH	JAN, AMBROŽ, LIJA, MALENA	
STAREJŠI OPZ	PETJE OPZ	Ate kate... So ptički se ženili	MATIC KITARA, STOL, KLAVIR
3.R	Harmonika	MATIJA	
6.R	2 X KAMIŠIBAJ	LUNA – ŠKAVNCA MAJA – ZAKAJ JE DREN POLOMLJEN	MIZA, BUTAJ
	GOVOR	DUNJA	
4.R	SKEČ	ŠALE - EVITA + ...	MIZA, ZVEZKI
6.R	2 X KAMIŠIBAJ	MATIC – ZAKAJ SO KRAŠEVCI BREZ VODE MAXIMILJAN – SVETA MARJETA KAČE PASE	MIZA, BUTAJ
2.R	PLES	SNEŽINKE, BERAČ JERNEJ	
3.R	TOLKALA	IZTOK	TOLKALA
	VIOLONČELO + TOLKALA	LUNA + IZTOK	VIOLONČELO, STOL, PREPROGA
3.R	RECITACIJA	NIKITA	
6.R	PLES	MAJA, LEIA, EMA	
1.R	RECITACIJA + PLES	O SNEŽAKU	
3.R	RECITACIJA	TIT	
	PREVOD TJA - IKA		
6.R	TJA	IZBOR NAJLEPŠEGA	3 STOLI
4.R	KITARA	ŽIGA	
4.R	SKEČ	ŠALE - LEJLA + ...	
6.R	PLES PAROV <i>Sofia</i>	MATIC, MAJA, MAXIMILJAN, EMA	
6.R	2 X KAMIŠIBAJ	LEIA – KAKO JE KAČA KAZNOVALA LENOBO EMA – KAR JE NAD ZEMLJO JE MOJE, KAR JE POD ZEMLJO JE TVOJE	MIZA
4.R	SKEČ	ŠALE - ERIN + ...	
MLAJŠI OPZ	PETJE OPZ	Brez meja Želimo vam srečen božič	
4. + 5. + 6.R	PLES – La cintura	Cha-cha-cha	
1.R	RECITACIJA	BABICE...	
5. R	VOŠČILA	VOŠČILO	MIZA, ŠKATLA
3.R	RECITACIJA	MELANI	
VSI	PETJE	NA ULICI SAM STOJIM	VSI UČENCI
	POVABILO	DUNJA	

Želeli smo, da je nastop za none in nonote čim boljši.

Utrinki z nastopa

Sodeč po pohvalah po prireditvi, ki je trajala uro in pol, smo dosegli svoj cilj in s svojimi nastopi in predstavitvijo legend, pravc s kamišibaji, razveselili none in nonote.

7.6 Obdarovanje in pogostitev

Šivali smo darila za obdarovanje po prireditvi. Zašite vrečke smo napolnili s sivko.

Sivkina dišeča vrečka

Vsak obiskovalec prireditve je ob izhodu prejel dišeče darilo.

Pri urah gospodinjstva smo spekli piškote (lešnikove, kokosove razpokančke, medenjake ...) in po prireditvi poleg kave in čaja postregli piškote.

Peka piškotov za pogostitev

Sodeč po odzivih je bila prireditev uspešna tako zaradi nastopa kot tudi zaradi sladkih dobrot, ki so jih pripravili učenci 5. in 6. razreda.

7.7 Izjava o organizaciji prireditve

IZJAVA O ORGANIZACIJI IN REALIZACIJI PRIREDITVE ZA STAREJŠE OBČANE

Spodaj podpisana **ga. Nives Cek, ravnateljica OŠ Komen**, s svojim podpisom potrjujem, da so učenci 20. decembra 2019 pripravili prireditev za starejše občane, ki je potekala v dopoldanskem času v šolski telovadnici, kot je predstavljeno v raziskovalni nalogi Festival treh generacij.

Datum: 23.12.2019

Podpis: _____

Priloga 8: Zgibanka za festival treh generacij

Datum:	Festival treh generacij 29. november 2020
Naslov dejavnosti:	V KORAK S ČASOM – UPORABA RAČUNALNIKA IN TELEFONA
Lokacija:	Šola Štanjel Štanjel 75, 6222 Štanjel
Ura:	16.00 (do 17.30)
Cena:	2 €
Priporočila:	Prenosni računalnik, telefon in ustrezni priključek za prenos podatkov prinesite s seboj.
	
<p>Opis: Na delavnici bodo udeleženci po lastni želji in izbiri poglobljali znanje različnih računalniških programov (PowerPoint, WordArt ...) ter se učili uporabljati telefon in prenašati podatke s telefona na računalnik. Vsak udeleženec bo imel svojega učitelja.</p> <p>Predhodno znanje določenega računalniškega programa ni potrebno.</p>	
Organizator:	Ana <u>Valečič</u>
Prijave in informacije:	05 769 01 56 Zaradi organizacije dela in priprave računalniške opreme je potrebna predhodna prijava.

Datum:	Festival treh generacij 13. december 2020
Naslov dejavnosti:	PRIREDITEV ZA STAREJŠE OBČANE
Lokacija:	Vaški dom Štanjel
Ura:	18.00 (do 19.30)
	
Organizator:	Dunja Peric
Prijave in informacije:	Predhodne prijave niso potrebne. 05 769 01 56
<p>Vse dodatne informacije o festivalu dobite na: os.komen@guest.arnes.si</p> <p>Udeležba na pohodu in delavnicah je na lastno odgovornost.</p> <p>Pohod v primeru dežja odpade.</p>	

Festival treh generacij

**16. november –
13. december 2020**

Šolsko leto 2019/2020

Datum:	Festival treh generacij 6. november 2020
Naslov dejavnosti:	DELAVNICA IZDELAVE MOZAIKOV
Lokacija:	Šola Štanjel Štanjel 75, 6222 Štanjel
Ura:	16.00 (do 18.40)
Cena:	3 €
Priporočila:	Klešče, rokavice, zaščitna očala in udobna oblačila si priskrbite sami.
 <p>Opis: Mozaik je umetniško delo ali podoba, sestavljena iz majhnih koščkov barvnega stekla, kamna, marmorja, opek, školjk ali drugih materialov. Zgodovina mozaika sega v 3. stol. pr. n. št.</p> <p>Udeleženci delavnice se bodo seznanili s tehniko izdelave mozaikov in materiali ter se preizkusili v oblikovanju.</p> <p>Ob oblikovanju mozaika po svoji lastni izbiri in želji bodo spoznali terapevtsko vrednost oblikovanja mozaika in čas aktivno preživel v družbi svojih najbližjih.</p> <p>Sodelovanje na delavnici ni zahtevno in je primerno za vse starosti.</p>	
Organizator:	Dunja Peric
Prijave in informacije:	05 769 01 56 Potrebna je predhodna prijava, in sicer najkasneje do 4. 11. 2020.

Datum:	Festival treh generacij 16. november 2020
Naslov dejavnosti:	POHOD MED KAMNOLOMI
Lokacija:	Vaški dom Hruševica, okolica vasi, kamnolomi
Ura:	9.00 (do 13.15)
Cena:	3 €
Priporočila:	Primerna obutev in oblačila za hojo po gmajni in kolovozih, nahrbtnik s pijačo in prigrizki.
 <p>Opis: Od vasi Hruševica nas bo pot peljala mimo vinogradov, suhih zidov do jave, kot ji rečejo domačini. Med značilnim kraškim rastlinstvom gmajne, rujem in brinjem, nas bo pot ponesla do večjega vaškega kamnoloma in do še vedno delujočega koprivskega kamnoloma, ki je eden izmed naravnih spomenikov Krasa.</p> <p>Pohod udeležencem ponuja srečanje z značilno pastirsko hišico, kraškim spodmolom in jamo.</p>	
Hoja ni zahtevna in je primerna za vse starosti.	
Organizator:	Marjan <u>Mržek</u>
Prijave in informacije:	041 318 924 Predhodne prijave niso potrebne.

Datum:	Festival treh generacij 22. november 2020
Naslov dejavnosti:	DELAVNICA PEKE KRUHA
Lokacija:	Šola Štanjel Štanjel 75, 6222 Štanjel
Ura:	9.00 (do 11.45)
Cena:	3 €
Priporočila:	Predpasnik
 <p>Opis: Udeleženci bodo oblikovali in spekli kruh s sestavinami, ki si jih bodo izbrali po lastni želji in svojem okusu.</p> <p>Ob vzhajanju testa bodo imeli možnost druženja ter izmenjave receptov in izkušenj.</p>	
Najmlajši udeleženci se bodo lahko seznanili s peko kruha in popeljali jih bomo v svet domačih okusov in občutkov ob pravkar spečenem toplim domačem kruhu.	
Udeležba na delavnici peke kruha ni zahtevna.	
Udeleženci ob zaključku delavnice prejmejo spečen kruh in lastno okrašeno trajnostno vrečko, ki so jo oblikovali in okrasili med peko kruha.	
Organizator:	Alenka <u>Kajtna</u>
Prijave in informacije:	05 769 01 56 Zaradi nabave sestavin je potrebna predhodna prijava, in sicer najkasneje do 18. 11. 2020.